

Veřejné služby poskytované obcí Jindřichův Hradec v závislosti na její finanční situaci

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Petr Man

Denisa Táchová

Brno 2015

Ráda bych poděkovala panu Ing. Petru Manovi za jeho odborné vedení a za pomoc při vypracování mé bakalářské práce.
Dále bych ráda poděkovala pracovníci městského úřadu Jindřichova Hradce za poskytnutí materiálů a konzultací.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Veřejné služby poskytované obcí Jindřichův Hradec v závislosti na její finanční situaci** vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnici o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 20. května 2015

Abstract

Tachova , D. Public services provided by municipality Jindřichův Hradec, depending on its financial situation. Bachelor thesis.

Brno: Mendel University in Brno, 2015.

The goal of the bachelor thesis is to suggest improvements or new introduction of public services in the municipality Jindřichův Hradec depending on its financial situation, which would lead to the satisfaction of citizens and improve their quality of life . The first part focuses on the characteristics of basic concepts such as community, local government or budget. The second part analyzes the revenue and expenditure of municipalities for the period of three and a questionnaire survey. Based on the results of the investigation are set out proposals for public services and changes that would introduce community in the future.

Keywords

Municipalit, local government, budget, incomes, expenses, public service, questionnaire.

Abstrakt

Táchová, D. Veřejné služby poskytované obcí Jindřichův Hradec v závislosti na její finanční situaci. Bakalářská práce.

Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015.

Cílem bakalářské práce je navrhnout zlepšení nebo zavedení nové veřejné služby v obci Jindřichův Hradec v závislosti na její finanční situaci, které by vedly ke spokojenosti občanů a zvýšení jejich kvality života. První část práce se věnuje charakteristice základních pojmů jako obec, územní samospráva či rozpočet. Druhá část práce se zabývá analýzou příjmů a výdajů obce za tři sledované období a dotazníkový průzkum. Na základě výsledku šetření jsou uvedeny návrhy veřejných služeb a změny, které by mohla obec v budoucnu zavést.

Klíčová slova

Obec, územní samospráva, rozpočet, příjmy, výdaje, veřejná služba, dotazník.

Obsah

1	Úvod a cíl práce	11
1.1	Úvod.....	11
1.2	Cíl práce.....	11
1.3	Metodika.....	12
2	Literární rešerše	13
2.1	Obec.....	13
2.2	Správa a působnost obcí.....	13
2.2.1	Samostatná působnost.....	14
2.2.2	Přenesená působnost.....	14
2.3	Orgány obce.....	14
2.3.1	Zastupitelstvo obce.....	14
2.3.2	Rada obce.....	15
2.3.3	Starosta.....	15
2.3.4	Obecní úřad.....	15
2.3.5	Výbory zastupitelstva.....	15
2.3.6	Komise.....	16
2.4	Veřejný rozpočet.....	16
2.4.1	Rozpočet obce.....	17
2.4.2	Rozpočtový proces obecního rozpočtu.....	17
2.4.3	Rozpočtová skladba.....	18
2.4.4	Konsolidovaný a nekonsolidovaný rozpočet.....	20
2.4.5	Příjmy rozpočtu.....	20
2.4.6	Výdaje rozpočtu.....	24
2.5	Veřejné služby.....	25
2.6	Dotazníková metoda.....	26
3	Seznámení s městem Jindřichův Hradec	29
3.1	Základní informace o městu Jindřichův Hradec.....	29

3.1.1	Historie města	29
3.1.2	Městské organizace	29
3.1.3	Orgány města	30
3.1.4	Zůstatky finančních prostředků na účtech	30
4	Finanční analýza příjmů a výdajů	32
4.1	Rozbor rozpočtů obce v roce 2011, 2012, 2013	32
4.1.1	Rok 2011	32
4.1.2	Rok 2012	32
4.1.3	Rok 2013	33
4.2	Analýza příjmové stránky skutečných rozpočtů	33
4.2.1	Daňové příjmy	34
4.2.2	Nedaňové příjmy	36
4.2.3	Kapitálové příjmy	36
4.2.4	Přijaté transfery (dotace)	37
4.3	Analýza výdajové stránky skutečných rozpočtů	39
4.3.1	Běžné výdaje	40
4.3.2	Kapitálové výdaje	41
4.3.3	Vývoj výdajů dle odvětví	42
5	Dotazníkové šetření	44
5.1	Analýza výsledků dotazníkového šetření	44
5.2	Vyhodnocení a doporučení	52
6	Závěr	55
7	Literatura	57
	Seznam použitých zkratk	59
	Přílohy	60

Seznam grafů a obrázků

Obr. 1 Rozpočtová soustava	16
Graf 1 Struktura příjmů a výdajů obcí v letech 2011 - 2013	18
Graf 2 Složení příjmů obcí	21
Graf 3 Dotace plynoucí do rozpočtu obcí	23
Graf 4 Složení výdajů obce	24
Obr. 2 Znak a vlajka města	29
Graf 5 Vývoj výdajů a příjmů 2000 - 2013	33
Graf 6 Struktura a vývoj daňových příjmů v letech 2011 - 2013	34
Graf 7 Běžné výdaje dle druhů	40
Graf 8 Vývoj výdajů dle odvětví v letech 2011- 2013	42
Graf 9 Doba života v Jindřichově Hradci	44
Graf 10 Zdroj k získávání informací	45
Graf 11 Spokojenost s veřejným službami	46
Graf 12 Hodnocení poskytovaných služeb	47
Graf 13 Podpora služeb	47
Graf 14 Návštěvnost městské knihovny	48
Graf 15 Návštěvnost městské knihovny a její pobočky	48
Graf 16 Spokojenost s počtem parkovacích míst	49
Graf 17 Návštěvnost kulturních akcí	50
Graf 18 Hodnocení rozpracovaných a plánovaných investic	51
Graf 19 Složení obyvatel dle dosaženého vzdělání	51

Seznam tabulek

Tab. 1	Počet členů zastupitelstva v obci	15
Tab. 2	Zůstatky finančních prostředků	31
Tab. 3	Schválený a skutečný rozpočet v letech 2011-2013	32
Tab. 4	Struktura daňových příjmů v roce 2011, 2012, 2013 v tis. Kč	35
Tab. 5	Struktura nedaňových příjmů v roce 2011, 2012, 2013 v tis. Kč	36
Tab. 6	Struktura kapitálových příjmů v roce 2011, 2012, 2013	37
Tab. 7	Přijaté transfery v období 2011 - 2013 v tis. Kč	37
Tab. 8	Struktura neinvestičních dotací v období 2011-2013 v tis. Kč	39
Tab. 9	Schválené a skutečné výdaje v letech 2011-2013 v tis. Kč	39
Tab. 10	Skutečné výdaje dle druhového třídění v letech 2011-2013	40
Tab. 11	Kapitálové výdaje v letech 2011-2013 v Kč	41
Tab. 12	Vývoj výdajů v jednotlivých oddílech služeb pro obyvatelstvo	43
Tab. 13	Rozdělení skupin lidí, kteří sledují hospodaření města	45
Tab. 14	Kapacita základních a mateřských škol	49
Tab. 15	Věkové zastoupení obyvatel	52

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Potřebu žít ve větší skupině pohromadě mají lidé už od pravěku, kdy žili v tlupách a osadách. Už tehdy měl každý různé potřeby, které se snažili uspokojovat službami, které si navzájem poskytovali. Tento způsob života se udržel dodnes. Lidé společně obývají území, která jsou dnes označovaná jako obce.

Dle Ústavního zákona České republiky je obec základní územní samosprávná jednotkou. Každá obec je zároveň součástí vyššího samosprávného celku, a to kraje. Obec je veřejnoprávní korporací, která vykonává veřejnou správu na samostatné nebo přenesené úrovni působnosti, pokud tak stanoví zákon.

Hlavní činností každé obce je zabezpečit všestranný rozvoj svého území a poskytnout služby a veřejné statky, které vedou k uspokojování potřeb občanů. Rozsah těchto služeb a veřejných statků je závislý na množství finančních prostředků, respektive na jejím rozpočtu, který si každoročně schvaluje a podle kterého hospodáří. Ten se skládá z příjmové stránky a od té se odvíjí výdajová stránka. Největší podíl na celkových výdajích u všech obcí v ČR tvoří výdaje na služby pro obyvatelstvo. Hlavním zdrojem příjmů do obecních rozpočtů jsou daňové a nedaňové příjmy. Velký rozvoj pro obce přinesl vstup ČR do EU, kdy obce získaly možnost čerpat dotace z evropských fondů.

Čím větší je počet obyvatel v obci, tím obec hospodáří s větším objemem finančních prostředků a musí uspokojit více potřeb a poskytnout dostatek veřejných služeb. Ať už tyto služby zabezpečí sama obec nebo je přenesené na jiný subjekt.

Každý člověk platí daně, které jsou formou přerozdělení, poskytnuty i jeho obci, kde bydlí. Proto by si každý měl najít čas a vyhledat informace o hospodaření své obce. Naopak každá obec by měla poskytovat dostatečné informace, prostřednictvím informačního systému, který je v obci využíván.

1.2 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je navrhnout městu Jindřichův Hradec nové veřejné služby nebo změnu stávajících služeb tak, aby se město mohlo dále rozvíjet a zvýšila se kvalita života a spokojenost občanů.

K dosažení toho cíle bude provedena analýza příjmů a výdajů za tři sledovaná období, a to v letech 2011 - 2013, rok 2014 nelze podrobit analýze, jelikož nebyl zpracován závěrečný účet včetně výkazů. Zaměříme se na vývoj jednotlivých druhů příjmů a výdajů, jejich strukturu a možnosti financování veřejných služeb. Podstatnou součástí práce bude dotazníkové šetření, které bude provedeno na reprezentativním vzorku obyvatel Jindřichova Hradce. Jeho záměrem bude zjistit spokojenost se stávajícími službami, které město poskytuje. Dotazovaní mohou také vyjádřit vlastní názor na to, které služby postrádají. Na základě tohoto průzkumu budou stanoveny návrhy změn, které by občané mohli uvítat.

1.3 Metodika

Bakalářská práce se dělí na dvě části. Zpracování těchto částí předcházeli sběr a studium informací získaných zejména z odborné literatury, z právní legislativy a z internetových zdrojů, které souvisely s danou problematikou. K praktické části byly využity dokumenty a podklady, které byly poskytnuty z městského úřadu. Převážně se jednalo o závěrečné účty města za roky 2011-2013 a jejich součásti včetně přehledů o plnění příjmů a výdajů .

V první části je sepsána literární rešerše, kde jsou vysvětleny pojmy týkající se tématu bakalářské práce - obec, územní samospráva, orgány obce, rozpočet, dělení příjmů a výdajů, veřejné služby a vysvětlení dotazníkové metody.

V úvodu praktické části je pár základních informací o obci Jindřichův Hradec. Následně je provedena analýza příjmů a výdajů obce za sledované období 2011 - 2013. Data jsou získána ze závěrečných účtů a výkazů. Dále následuje popis změn a srovnání rozpočtů v jednotlivých letech. Příjmy jsou podrobně rozebrány dle druhového třídění a výdaje jsou analyzovány dle odvětvového a druhového třídění. Při zpracování jsou využity metody srovnání, analýzy a grafické. Poslední zmiňovaná metoda je využita zejména u dotazníkového šetření. Dotazníková metoda je zvolena jako rychlý a časově flexibilní zdroj primárních dat. Dotazník je strukturovaný tak, aby byly získány informace o kvalitě a spokojenosti občanů se stávajícími službami.

Na základě zpracování kvantitativních dat z průzkumu a z analýzy rozpočtu, jsou v závěru práce navržena doporučení, která by mohla vést k rozvoji a ke zvýšení kvality života občanů.

2 Literární rešerše

2.1 Obec

Dle zákona o obcích (Česko, 2000) je obec společenstvím občanů, tvořící základní samosprávný územní celek s vymezenými hranicemi. Obec je veřejnoprávní subjekt s vlastním majetkem a finančními zdroji, se kterým může samostatně disponovat na základě svého rozpočtu. Obec je mimo právních úkonů zodpovědná za všestranný rozvoj svého území, podporu zájmů obyvatel obce, a za ochranu a zlepšování kvality života svých občanů.

Ústavní zákon v hlavě sedm (Česko, 1993), dělí území v České republice na obce, jako základní územní samosprávné celky a na vyšší samosprávné celky, kraje.

Nová obec může vzniknout oddělením části obce. Kdy každá z odtržených obcí musí mít samostatné katastrální území a minimálně 1000 občanů. Dále sloučením dvou či více obcí nebo zrušením či změnou vojenského újezdu.

Koudelka (2007) uvádí jako hlavní znaky obce:

- území
- obyvatelstvo obce
- majetek a hospodaření s majetkem
- vystupování v právních vztazích
- kontrola výkonu samosprávy

Celé území České republiky lze přiřadit k jednotlivým územím obcí, mimo vojenské újezdy. Obce mohou být složeny z více katastrálních území.

Za občana obce je považována fyzická osoba, která má českou státní příslušnost a je přihlášen k trvalému pobytu v dané obci. Pro občana obce staršího 18 let plynou určitá práva a povinnosti. Má právo volit a být volen do zastupitelstva obce, nahlížet a podávat návrhy k rozpočtu obce, hlasovat v místním referendu.

Každá obec musí ze zákona zřizovat úřední desku, která musí být nepřetržitě přístupná. Slouží ke zveřejňování zákonem stanovených dokumentů. Některé úřady zřizují online úřední desky.

Pojem obec je podle zákona označení nejen pro obce jako takové, ale také pro město, městys a statutární město.

2.2 Správa a působnost obcí

Působnost představuje oblast činností, které poskytuje místní správa v rámci svých pravomocí, které jsou jí vymezeny. Právní úprava dovoluje dvojí formu působnosti. Uskutečňování veřejné správy samostatně, bez zásahu státu, pokud je ze zákona svěřena veřejnoprávním subjektům tzv. samostatná působnost. Obce, které nejed-

nají v právních úkonech svým jménem a jsou pověřeny ze zákona státní mocí, mají tzv. přenesenou působnost. (Průcha, 2011)

2.2.1 Samostatná působnost

Koudelka (2007, str. 25) ve své knize definuje tento pojem. „*Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny státu, krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce.*” Obec vykonává své záležitosti samostatně bez zásahu státu. Do jejího výkonu mohou orgány krajů a státu zasahovat jen vyžaduje-li to ochrana zákona. Samostatná působnost je vázána převážně zákony a obecně závaznými právními předpisy. (Průcha, 2011)

2.2.2 Přenesená působnost

Jedná se o státní správu, která není přímo realizována přes státní orgány, ale nepřímo prostřednictvím orgánu obce. Stát považuje za vhodné svěřit státní správu představitelům místní samosprávy, protože v důsledku toho nemusí stát zřizovat vlastní orgány pro výkon této činnosti. (Průcha, 2011)

2.3 Orgány obce

Jako každá veřejnoprávní instituce má i obec své orgány, díky kterým může jednat a realizovat správu navenek, ať už v přenesené nebo samostatné působnosti. Zákon o obcích stanovuje čtyři základní orgány obce a jejich pravomoc. Skrze tyto orgány je realizována správa obce. Základními orgány jsou zastupitelstvo, rada obce, starosta a obecní úřad. Mezi iniciativní a poradní orgány patří výbory a komise (může být považována za hlavní orgán, pokud jí byl svěřen výkon v přenesené působnosti). (Česko, 2000)

2.3.1 Zastupitelstvo obce

Je nejvyšší kolektivní volený a také jako jediný ústavně zakotvený orgán. „*Ústava stanoví jeho název, název jeho členů i délku funkčního období, jeho právo tvorbu.*” (Koudelka, 2007, str.169).

Jednotliví členové zastupitelstva jsou voleni v komunálních volbách obyvateli obce na 4leté volební období. Právo volit má občan obce, který je starší 18 let s volebním právem. Volby vyhlašuje prezident České republiky a hlasování ve volbách probíhá tajně. Pokud je obec městem, potom zvolené zastupitelstvo volí ze svých členů členy rady obce.

Ze zákona jsou jednotlivá setkání zastupitelstva veřejná a řídí se daným jednacím řádem. Souhrnný výčet pravomocí zastupitelstva se nachází v zákoně o obcích §84-98. (ČESKO, 2000)

Počet členů zastupitelstva je v rozmezí 5 až 55 členů. Jejich počet je odvozen od počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu. V tabulce 1 je přesný přehled počtu členů v závislosti na počtu obyvatel. (Koudelka, 2007; Peková et al. 2008)

Tab. 1 Počet členů zastupitelstva v obci

Počet obyvatel	Počet zastupitelů
do 500	5 až 15
501-3 000	7 až 15
3 001-10 000	11 až 25
10 001-50 000	15 až 35
50 001-150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Zdroj : Koudelka, 2008

2.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem. V oblasti samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce, v případě přenesené působnosti jí nepřisluší rozhodovat, pokud tak nestanoví zákon.

Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a dalších členů rady. Počet členů rady je 5 až 11 členů, přičemž jich musí být lichý počet a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nezřizuje, pokud je počet zastupitelů menší jak 15. Jednání rady jsou veřejnosti nepřístupné. (Kocí, 2012)

2.3.3 Starosta

Starosta je statutárním orgánem a reprezentuje obec navenek nebo ve věci veřejných. Je volen zastupitelstvem, kterému se také zodpovídá ze své činnosti. Funkcí starosty je kontrolovat pracovníky a chod obecního úřadu, dále svolává a zpravidla i vede zasedání zastupitelstva a rady obce.

Některé své činnosti starosta nemusí vykonávat osobně, může být ze zákona tato činnost svěřena místostarostovi, jako zástupci starosty. (Průcha, 2011)

2.3.4 Obecní úřad

Dle zákona o obcích (ČESKO, 2000) je obecní úřad tvořen starostou, místostarostou a tajemníkem obecního úřadu (pokud je funkce zřízena) a zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do úřadu. Obecní úřad zajišťuje administrativní a organizační činnosti, které se vykonávají v rámci samostatné nebo přenesené působnosti obce. Úřad je výkonný orgán, který se nachází v místě území obce.

2.3.5 Výbory zastupitelstva

Dle Koudelky: „Zastupitelstvo zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které mu předkládají svá stanoviska, návrhy a jsou mu odpovědní.“ (2007, str. 211) Zastupitelstvo je oprávněno zřídit tyto výbory v libovolném počtu, pokud není zákonem stanoveno jinak. Vždy však musí zastupitelstvo zřídit dva výbory a to finanční a kontrolní. (Peková et al. 2008)

2.3.6 Komise

Iniciativními a poradními orgány zřizovány radou obce jsou komise. Jejich zřízení je dobrovolné dle potřeby. Komise mohou předkládat svá stanoviska a náměty v rámci samostatné působnosti.

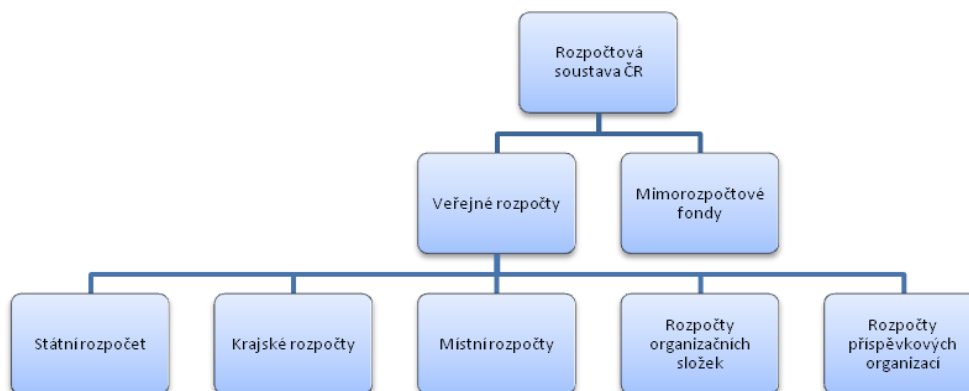
Komise mohou být výkonným orgánem, jestliže jim starosta svěří výkony spadající do veřejné správy, v přenesené působnosti obce. V tomto případě jsou ve věcech výkonu zodpovězeni starostovi. (Tomancová et al. 2009)

2.4 Veřejný rozpočet

(Lajtkepová, 2007, str. 87) „Veřejné rozpočty jsou nejvýznamnější součástí rozpočtové soustavy, prochází jimi největší část objemu veřejných finančních prostředků.“ Zajímavostí je, že ačkoliv se s pojmem „veřejný rozpočet“ v české legislativě běžně setkáváme, není nikde přesně definován. Veřejný rozpočet je nástrojem, který slouží k zabezpečení jednotlivých vládních úkolů a cílů.

Dále je to nástroj, který slouží k přerozdělování potřebných finančních prostředků, které slouží k financování jednotlivých činností státu i územní samosprávy. Dle Pekové (2008, str. 211) se za pomoci rozpočtové soustavy „přerozděluje nenávratným způsobem významná část hrubého domácího produktu.“ Tyto veřejné finanční prostředky byly získány na základě principů nenávratnosti, neekvivalence a dobrovolnosti.

Rozpočtovou soustavu tvoří soustava veřejných rozpočtů a mimorozpočtové fondy. Přesné schéma složení rozpočtu na obrázku č.1.

Obr. 1 Rozpočtová soustava
Zdroj: Lajtkepová, 2007, str. 87

Sestavování veřejného rozpočtu je upraveno právním předpisem. Přesná rozpočtová pravidla upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

2.4.1 Rozpočet obce

Nejnižší jednotkou územní samosprávy je obec, která se také musí řídit zákonem při sestavování rozpočtu. Každá obec si sestavuje a schvaluje svůj územní rozpočet, který slouží jako nástroj k prosazování zájmů obyvatelstva dané obce.

Rozpočet obce lze charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, kde se soustředují a přerozdělují příjmy na principu nenávratnosti a neekvivalence. Také může být chápán jako účetní bilance, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období. Dále ho lze charakterizovat jako rozpočtový plán, který je sestavován na jedno rozpočtové období. A v neposlední řadě ho lze charakterizovat jako nástroj, který slouží k prosazování obecní a regionální politiky. (Nahodil, 2014)

2.4.2 Rozpočtový proces obecního rozpočtu

Rozpočtový proces zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky. Samotné rozpočtové období trvá ze zákona jeden rok, který se kryje s kalendářním rokem. Rozpočtový proces se standardně skládá z následujících etap:

- sestavení návrhu zodpovědným výkonným orgánem, (nejsložitější etapa)
- projednání a schválení poradním a voleným orgánem
- plnění
- případné úpravy rozpočtu během rozpočtového období
- následná kontrola plnění rozpočtu - kontrolován je jak průběžně, tak následně po skončení rozpočtového období

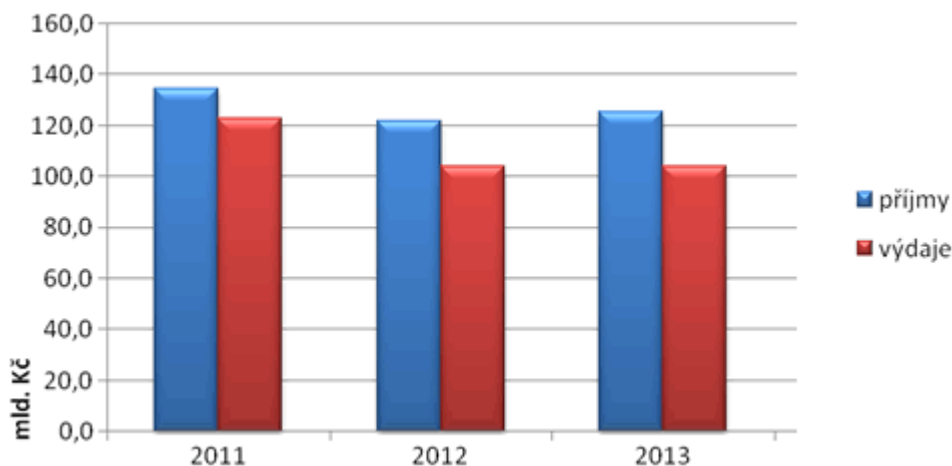
Dále je nutné během rozpočtového procesu dodržovat obecně platné rozpočtové zásady. Eva Tomášková (2006) je ve své knize definuje takto:

- zásada každoročního sestavování a schvalování územního rozpočtu
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti
- zásada efektivnosti a hospodárnosti
- zásada publicity

Dokumenty by měly být zveřejňovány na úředních deskách obcí, webových stránkách či v jiných sdělovacích prostředcích. Obyvatelé mohou vidět jak volené orgány hospodaří s veřejnými prostředky a zda dodržují své volební programy. (Tomášková, 2006)

Při sestavování rozpočtu je potřeba vycházet z rozpočtového výhledu a ze závěrečného účtu, který si obec sestavuje na konci každého rozpočtového období. Samotné navrhování rozpočtu se odvíjí od příjmové stránky, kdy si obec odhadne své příjmy i s ohledem na výši dotací, které lze získat ze státního rozpočtu, státních fondů a z EU. A po té navrhne vzhledem k plánovaným příjmům, výdaje. Je potřeba také zohledňovat, že obec musí plnit i funkce, které jsou důležité jak pro místní obyvatelstvo, tak pro celou společnost. Proto se musí celková výše příjmů v obecné rovině přizpůsobovat celkovým výdajům.

Pokud není nový rozpočet obce sestaven a schválen do 31. prosince., začne obec od nového rozpočtového roku hospodařit dle rozpočtového provizoria. Jeho pravidla stanovuje zastupitelstvo obce. (Lajtkepová, 2007)

Graf 1 Struktura příjmů a výdajů obcí v letech 2011 - 2013

Zdroj: Kameníčková, 2015

Rozpočet obce může být vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Podle rozpočtových pravidel se zpravidla sestavuje vyrovnaný rozpočet, ale připouští se i schodkový rozpočet, pokud je známo z čeho bude schodek uhrazen.

2.4.3 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba upravuje logický a jednotný způsob třídění všech peněžních operací veřejný rozpočtů ČR a mimorozpočtových fondů. Jednotná skladba je důležitá proto, aby bylo možné srovnávat jednotlivé rozpočty v čase a nebo zjistit potřebné informace v jednotlivých částech rozpočtového období.

Rozpočtová skladba má závazné třídění územních rozpočtových příjmů a výdajů z několika hledisek:

- a) odpovědnostního (kapitolního)** - rozpočet je tříděn do kapitol, toto třídění se u místních rozpočtů nepoužívá
- b) druhového** - je to základní třídění, systém třídí podle příjmových a výdajových druhů
- c) odvětvového** - třídí se podle druhu činností
- d) konsolidačního** - prvkem rozpočtové skladby jsou tzv. záznamové jednotky

Odpovědnostní třídění

Toto třídění se u místních rozpočtů nepoužívá, lze ho použít dobrovolně. Klasifikace je povinná pro státní rozpočet, kdy se příjmy a výdaje třídí do kapitol podle správců kapitol. (Pařízková, 2005)

Druhové třídění

Je to základní systém třídění, které se používá pro všechny peněžní operace. Jeho využití je podstatné pro rozpočtovou politiku a lze ho propojit na účetnictví. Systém roztrídí operace do tří základních skupin (příjmy, výdaje a financování). V rámci třídění využívá čtyřmístný kód. První číslo kódu rozlišuje třídu, dále seskupení položek, třetí podseskupení položek a poslední číslo rozlišuje jednotlivé položky příjmů a výdajů.

třída	např. 2	- nedaňové příjmy
seskupení položek	21	- příjmy z vlastní činnosti
podseskupení položek	213	- příjmy z pronájmu majetku
položka	2133	- příjmy z pronájmu movitých věcí

Příjmy představují inkasa připsaná na bankovní účet, neřadí se tam vypůjčené finanční prostředky ani splátky půjček. Příjmy se v rámci druhového třídění dělí na dvě základní podskupiny, a to na **vlastní příjmy** (běžné i kapitálové) a **přijaté dotace**.

A) Vlastní příjmy

1. třída: Daňové příjmy

Tvoří největší část příjmů a jejich výše je upravena zákonem č. 243/2000 Sb. Příjmy jsou získávány z daní, sociálního pojištění, zdravotního pojištění a místních poplatků.

2. třída: Nedaňové příjmy

Příjmy jsou tvořeny vlastní činností nebo prodejem.

3. třída: Kapitálové příjmy

B) Přijaté dotace

4. třída: Přijaté dotace

Výdaje jsou nenávratné platby odepsané z bankovního účtu, nezahrnují ani splátky vypůjčených finančních prostředků.

5. třída: Běžné výdaje

6. třída: Kapitálové výdaje

8. třída: Financování

Dělí se na financování z tuzemska nebo ze zahraničí a na opravné položky. Jeho hlavní operací v rozpočtové skladbě je vyrovnanost. V případě deficitu, musíme získat finanční prostředky od věřitelů. Naopak u přebytku můžeme peníze investovat a zhodnotit. Vždy musí platit rovnice:

$$\boxed{\text{příjmy} - \text{výdaje} = \text{přebytek nebo schodek} = \text{financování}}$$

Odvětvové

Příjmy a výdaje se třídí podle odvětví. Pod odvětvím si lze představit činnost, ze které plynou příjmy nebo na kterou jsou vynakládány výdaje. Příjmy se dělí pouze

v některých územních rozpočtech, a to na nedaňové a kapitálové. Výdaje jsou děleny u všech veřejných rozpočtů. Ke klasifikaci se také využívá čtyřmístní kód.

Odvětvové třídění:

- Zemědělství a lesní hospodářství
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- Služby pro obyvatelstvo
- Sociální věci a politika zaměstnanosti
- Bezpečnost státu a právní ochrana
- Všeobecná veřejná správa a služby

Konsolidační

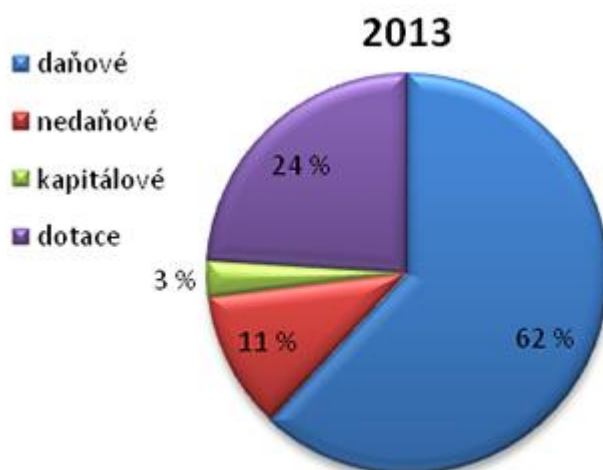
Dochází ke třídění uvnitř soustavy veřejných rozpočtů. Příjmy a výdaje se dělí podle stupňů konsolidace. (Peková, 2011, Pařízková, 2005)

2.4.4 Konsolidovaný a nekonsolidovaný rozpočet

Vedle běžného účtu obce zřizují i další účty a fondy (fond rezerv, fond kultury aj.) V průběhu rozpočtového období, může docházet k přesunu peněžních prostředků mezi jednotlivými účty a fondy. Tyto přesuny jsou na jednotlivých účtech a fondech zaznamenávány jako příjmy a výdaje. Tzv. nekonsolidovaný rozpočet tyto přesuny zahrnuje mezi příjmy a výdaje, ačkoliv se o skutečné příjmy ani výdaje obce nejedná. V tzv. konsolidovaném rozpočtu přesuny zaznamenávány nejsou. (Veřejný rozpočet, ©2015)

2.4.5 Příjmy rozpočtu

(Pařízková, 2005, str. 41) „Příjmy jsou určujícím faktorem pro výši výdajů.“ Na rozdíl od krajských rozpočtů obce získávají dotace od krajů a také získávají veškeré výnosy, které jim plynou z místních poplatků. Příjmy lze rozdělit dle druhu do čtyř skupin zdrojů. Největší část vlastních příjmů v rozpočtu obce tvoří přes jednu polovinu daňové příjmy. Druhou skupinou jsou nedaňové příjmy, jelikož výši si může obec svým rozhodnutím sama ovlivnit, na rozdíl od daňových. Jejich podíl je kolem 15 %. Další skupinou jsou kapitálové příjmy a přijaté dotace, které tvoří téměř čtvrtinu příjmů.

Graf 2 Složení příjmů obcí
Zdroj: Kameníčková, 2014

Příjmy do obecního rozpočtu dle Ivany Pařízkové:

- „příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti
- příjmy hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce na základě zákona o rozpočtových pravidlech a zvláštních zákonů
- výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů
- dotace z rozpočtu kraje
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce
- přijaté peněžní dary a příspěvky
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmu obce, je jím například zákon o rozpočtové určení výnosu některých daní.“

(Pařízková. 2005, str. 40)

Daňové příjmy

Z hlediska zdrojů finančních prostředků do územních rozpočtů jsou důležité tři daně. A to daň z příjmů fyzických a právnických osob, DPH a daň z nemovitosti. Tyto daně vybírá stát na celostátní úrovni a pak je přerozděluje dle stanoveného

koeficientu. Tyto daně jsou nenávratné a obec s nimi může naložit, jak sama uzná za vhodné.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní či rozpočtová pravidla, dělí daně na svěřené (výlučné) a sdílené. V prvním případě náleží celý výnos z této daně místním rozpočtům. U sdílené daně náleží rozpočtům jen určitá procentuální část. Výše příjmů do rozpočtu obcí z daní je rozdílná a záleží na mnoha faktorech, která obec přímo neovlivní. Dále získávají obce příjem z místních poplatků, které nejsou uzákoněny ve formě daňového zákona, ale zákonem o místních poplatcích, ale mají charakter místní daně. Jako poslední se mezi daňové příjmy řadí správní poplatky (i když jsou to poplatky za úkony státní správy, které byly vykonány v přenesené působnosti, lze je těžko odlišit, proto je řadíme do obecního rozpočtu).

Mezi místní daně řadíme:

- poplatky ze psů
- poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt
- poplatek ze vstupného
- a další poplatky

Sdílené daně:

- daň z příjmu fyzických osob
- daň z příjmu právnických osob
- DPH

(Císařová, Pavel, 2008, Peková, 2011)

Nedaňové příjmy

Jak už bylo řečeno tuto skupinu příjmů si může obec sama ovlivňovat svými aktivitami. Mezi tyto příjmy lze zařadit příjem z vlastního podnikání (pronájem majetku), příjmy z prodeje neinvestičního majetku, výnosy z poplatků za služby (odvoz komunálního odpadu, knihovnické služby) a zisky z obecních podniků, pokud si nějaké zřídí. (Peková, 2011)

Kapitálové příjmy

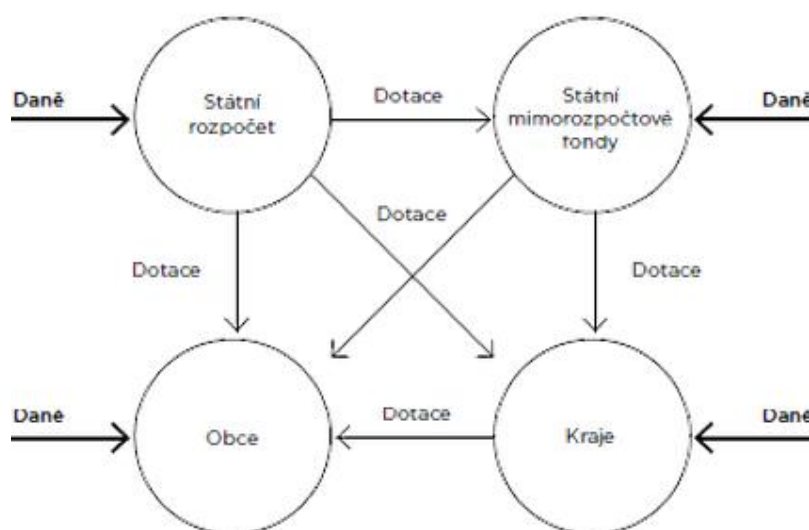
Kapitálové příjmy plynou z prodeje majetku. Prodej obecního majetku by se měl uskutečňovat jen v případě, že tyto finanční prostředky využije pro investice, které přinesou nějaké užitky obyvatelům či peněžní výnos. Tyto situace je potřeba pečlivě zvážit, obzvláště při prodeji pozemku.

Dotace

Tvoří významnou složku obecního rozpočtu. Podle grafu č. 2, je druhým největším zdrojem příjmu rozpočtu obce. V minulosti byly dotace hlavním zdrojem příjmů. Obce mohou získávat různé typy dotací:

- ze státního rozpočtu
- z kapitoly všeobecná pokladní správa
- mimořádné dotace
- návratné finanční výpomoci
- z rozpočtových pravidel určitých ministerstev
- ze státních mimorozpočtových fondů
- od krajů
- z Evropské unie, respektive ze strukturálních fondů

Toky jednotlivých dotací do rozpočtu můžeme vidět na grafu č. 3.

Graf 3 Dotace plynoucí do rozpočtu obcí
Zdroj: Rozpočet veřejně, ©2015 A)

Důvody vzniků dotací:

- Zmírnění vertikální fiskální rovnováhy - obcím nepostačují ke krytí všech svých výdajů daňové příjmy, jejich výdaje rostou rychleji než daňové příjmy. Z důvodu této nerovnováhy je potřeba zajistit rovnováhu prostřednictvím dotací.
- Zajištění horizontální fiskální rovnováhy - dotace slouží k tomu, aby všem obyvatelům obcí bylo poskytnuto podobných statků a služeb, vzhledem k tomu, že všichni platí stejné daně.
- Existence a internalizace externalit napříč samosprávnými jednotkami - pokud obec poskytuje lokální statek, ze kterého mají užitek i obyvatelé jiné obce, ačkoliv nepřispívají na provoz statku, snaží se obec na poskytující daný statek vynakládat méně financí. Transfery by toto omezily.

(Provazníková, 2007)

Dotace dělíme na běžné a kapitálové. Kapitálové dotace jsou účelové, zúčtovatelné a slouží k financování investičních aktivit, které by z místních rozpočtů byly finan-

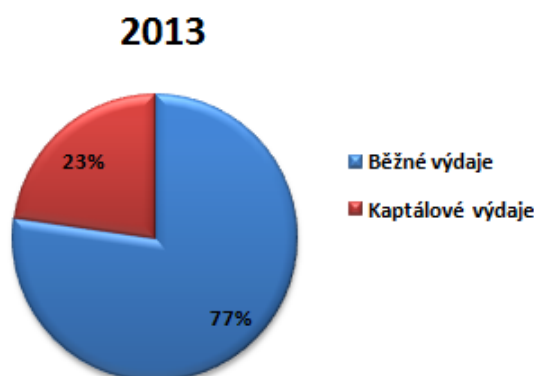
covány příliš dlouho. Velká část kapitálových dotací plyne ze strukturálních fondů. Čerpání z těchto fondů je však administrativně náročnější než čerpání dotací ze státního rozpočtu, proto čerpání evropských dotací je u malých obcí velmi obtížné. Běžné dotace, které mají účelový charakter, se musí po skončení rozpočtového období vyúčtovat a musí dojít k vrácení nevyčerpaných finančních prostředků (např. příspěvek na školství). Neúčelové dotace jsou čerpány bez konkrétního účelu, slouží k financování běžných potřeb. (Lajtkeřová, 2007)

2.4.6 Výdaje rozpočtu

Složení výdajů se u jednotlivých obcí liší více než příjmy, jejich struktura závisí na preferencích obyvatel. Výdaje obecního rozpočtu můžeme členit z několika hledisek:

- ekonomické hledisko - běžné a kapitálové
- dle rozpočtové skladby - druhové a funkční
- dle infrastruktury - ekonomické a sociální
- dle funkcí veřejných financí - alokační, redistribuční a stabilizační
- dle rozpočtového plánování - plánované a neplánované

Nejjednodušším a také nejčastěji používaným dělením je dělení dle rozpočtové skladby. V obcích České republiky mají převahu běžné výdaje nad kapitálovými viz graf č. 4. (Provazníková, 2007)

Graf 4 Složení výdajů obce
Zdroj: Kameníčková, 2014

Rektořík a Šelešovský (2002, str.24) řadí mezi výdaje z rozpočtu obce:

- „ závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony
- výdaje na vlastní činnosti v samostatné působnosti
- výdaje spojené s výkonem státní správy
- závazky uzavřených smluvních vztahů
- závazky ze spolupráce s obcemi a dalšími subjekty
- úhrada úroků z půjček a úvěrů
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů

- *výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obce*
- *jiné výdaje (včetně darů a příspěvků na sociální a humanitární účely)"*

Mimo tyto výdaje obec z rozpočtu dále hradí splátky půjček, úvěrů a splátky jistin vlastních dluhopisů.

Běžné výdaje

Mezi běžné výdaje řadíme ty výdaje, ze kterých se financují běžné a pravidelně se opakující potřeby v daném rozpočtovém roce. Jedná se například o platy zaměstnanců, nákupy materiálu, zboží, paliv apod.

Kapitálové výdaje

Slouží k financování neopakovatelných dlouhodobých potřeb, které mají převážně investiční charakter. Z pravidla bývají jednorázové a přesahují jedno rozpočtové období. K těmto výdajům řadíme výdaje na investice, na realizaci projektů a pořízení dlouhodobého majetku. (Provazníková, 2007)

2.5 Veřejné služby

Přesná definice tohoto pojmu se v naší legislativě nevyskytuje, ačkoliv se s ním často setkáváme. I když není přesně vymezena, můžeme si představit, že je to činnost, která je poskytována ve veřejném či obecním zájmu a slouží k uspokojování potřeb společnosti. Veřejné služby jsou poskytovány prostřednictvím veřejného sektoru a financovány zcela nebo z části z veřejných financí.

Veřejný sektor je založen na principu neziskovosti, kdy finanční prostředky na produkování služeb, jsou získávány z veřejných rozpočtů respektive daní. Součástí veřejného sektoru je veřejná správa, která skrz soustavu úřadů a dalších organizací poskytuje veřejné služby.

Veřejné statky (služby a zboží) jsou zajišťovány státem, kraji, obcemi a neziskovými organizacemi. Největším poskytovatelem veřejných služeb je stát. Některé služby by měla zabezpečovat ta úroveň (centrální, samospráv), která bude nejefektivnější z hlediska finančních prostředků a maximalizace užitku občana.

Často se stává, že produkce služeb se přesouvá z veřejného sektoru do soukromého nebo neziskového. Z důvodu vyšší efektivity a z možností vyšších investic ze soukromého sektoru. Je však potřeba zanalyzovat zda je tento způsob poskytování služeb efektivnější než veřejný sektor. Pokud se veřejný subjekt (stát, obec) rozhodne přenechat tuto realizaci na soukromém dodavateli, musí to probíhat podle zákona o veřejných zakázkách. (Tomášková, 2006, managementmania.com, © 2011-2013)

František Ochrana (2007) se ve své knize zabývá „veřejnou službou“ ze tří pohledů:

- Podle ekonomického hlediska se na veřejnou službu pohlíží jako na ekonomický statek, což vysvětluje, že veřejná služba je veřejný statek. Veřejný statek může být čistý nebo smíšený.
- Veřejná služba je poskytována a organizována na centrální úrovni, tedy státem a na úrovni samospráv, kdy zřizovatelem jsou kraje a obce.
- Z hlediska financování mohou být veřejné služby hrazeny ze státního rozpočtu, z rozpočtů krajů a obcí, poplatků občanů nebo účelových fondů.

Spotřeba čistého veřejného statku je nedělitelná, nelze určit, kdo kolik spotřebuje ani vyčíslit jeho spotřebu, tudíž nelze určit ani výši poplatků. Jsou dostupné všem, pokud je služba nabízena jednomu občanovi, mohou spotřebovávat i ostatní, nemůžeme nikoho vyloučit. Příkladem takové služby je veřejné osvětlení, a proto jsou většinou služby tohoto charakteru zabezpečovány státem, kraji či obcemi.

Ministerstvo vnitra se pokusilo o klasifikaci veřejných služeb následovně:

- věcně veřejné služby
- správní činnosti
- finanční podpory

Správní činnosti jsou součástí veřejných služeb, které zabezpečují bezpečný a plynulý chod obecních úřadů, výkon samosprávné působnosti a státní správy. Finanční podpory nejsou doslova službou, ale slouží spíše k finančnímu zabezpečení a zvyšování kvality veřejné služby. Obě tyto skupiny mají teoretický charakter. Poslední skupina věcně veřejné služby, poskytují přímý užitek občanům. Radíme mezi ně sociální služby, zdravotnictví, vzdělávací, kulturní a dopravní služby, obrana, vnitřní věci, životní prostředí a informační služby.

S poskytováním veřejných služeb souvisí i měření úrovně a kvality. Subjekty veřejného i soukromého sektoru by se měli snažit, aby úroveň poskytovaných statků byla co nejvyšší. (Svaz měst a obcí České republiky, 2014)

2.6 Dotazníková metoda

Je považována za nejjednodušší a nejčastěji používanou metodu ke zjišťování dat od veřejnosti. Dotazník spočívá v pokládání otázek dotazovaným lidem (respondentům), kterých se daný výzkum týká. Tato metoda se využívá jak při kvantitativních výzkumech tak i při kvalitativních. Samotné dotazování může probíhat několika způsoby:

Osobní dotazování

Je to nejrozšířenější a nejnáročnější způsob dotazování. Jde o přímý rozhovor mezi respondentem a tazatelem, který odpovídá na předem připravené otázky. Výhodou je, že respondent nemůže příliš dlouho přemýšlet nad odpovědí, ale zároveň může být konkrétnější při odpovídání. Na druhou stranu nevýhodou je časová a organizační náročnost. A také možnost ovlivňování respondenta.

Telefonické dotazování

Jde o rychlejší formu šetření, která může být do jisté míry anonymní. Při postupném pokládání otázek nedochází k vynechávání odpovědí, jak je tomu někdy u písemných dotazníků. Důležité je, aby tazatel udržel pozornost a aktivitu respondenta, aby nedošlo k předčasnému ukončení hovoru, například pokud je dotazník příliš dlouhý. (Data Collect , ©2010-2014)

Písemné dotazování

Patří k nejčastěji využívaným způsobům šetření. Zajišťuje vysokou míru anonymity, tazatel a respondent se nedostávají do kontaktu, což většinou může vést k otevřenějším a pravdivějším odpovědím. Dotazník může být doručen osobně, poštou nebo prostřednictvím tisku. Pokud je dotazník doručen korespondenčně, snižuje se pravděpodobnost návratnosti. Pro zvýšení je možnost do zaslaného dotazníku, přiložit označenou obálku, která poslouží pro zpětnou vazbu.

Elektronické dotazování

K získávání dat dochází prostřednictvím internetu, kdy respondent obdrží dotazník nebo odkaz na něj prostřednictvím elektronické pošty. Získání dat se může prodloužit, protože tazatel si může sám určit dobu, kdy dotazník vyplní. I přesto patří v dnešní době k nejrychlejším a k nejméně cenově náročným způsobům dotazování. (Data Collect , ©2010-2014)

Proces dotazování

Na začátku procesu dotazování ať už přímou (rozhovor) nebo zprostředkovatelskou formou (anketa, dotazník), je nejdůležitější faktorem určit problém, který chceme zkoumat a definovat si cíl, kterého chceme dosáhnout. Tato část přípravy by se neměla podcenit. Odvíjí se od ní celá další část, a to samotné sestavení dotazníku. Nesprávná formulace otázek může vést ke zkreslení celého výzkumu. Při tvorbě dotazníku je potřeba dodržovat několik zásad:

- na začátku dotazníku, by mělo být pár slov o dotazníku, oslovení, pokyny k vyplňování, účel a smysl dotazování a poděkování
- neměl by obsahovat více jak 20 otázek a doba by neměla přesáhnout 10 minut (příliš dlouhý dotazník může respondenta odradit)
- otázky by měly být srozumitelné a stručné, vyvarovat se dlouhým souvětím
- ptát se na takové otázky, které mohou být zodpovězeny
- promyslet daný typ otázek

Typy otázek

V dotazníku můžeme použít tři základní typy otázek, a to otevřené, uzavřené a polouzavřené. U **otevřených** otázek si respondent sám vytváří svojí odpověď, nemá žádné možnosti výběru. Tento typ otázky nutí respondenta se zamyslet a získáváme tak vlastní názor na danou otázku. Z důvodu odlišných odpovědí jsou data náročná na zpracování. Výsledkem jsou kvalitativní data. V případě **uzavřených** otázek si dotazovaný vybere z nabízených možností. Získaná data jsou kvantitativní. Výhodou je snadné zpracování dat. Tento typ dotazníku je však náročnější na přípravu. Kombinací těchto dvou typů je otázka **polouzavřená**. Dotazovaný si může vybrat z nabízených možností nebo uvede svou variantu.

Po sesbírání dat, následuje jejich zpracování. Data se uspořádají a podrobí se následné analýze. Získané poznatky porovnáme s námi definovaným cílem a problémem. Výsledky lze prezentovat slovně, tabulkou či graficky.

(www.marketingovepruzkumy.cz, © 2011 - 2014)

3 Seznámení s městem Jindřichův Hradec

3.1 Základní informace o městu Jindřichův Hradec

Okresní město Jindřichův Hradec se nachází v největším kraji České republiky, a to Jihočeském. Katastrální výměra města je 74,27 km², leží v nadmořské výšce 478 m nad mořem a protéká jím řeka Nežárka. K 1. lednu 2014 zde bylo evidováno 24 698 obyvatel. (Městský úřad Jindřichův Hradec, © 2015)

Obr. 2 Znak a vlajka města
Zdroj: Městský úřad Jindřichův Hradec, © 2015

3.1.1 Historie města

Počátky města sahají do 9. století, kdy bylo vybudováno první hradiště na území Jindřichova Hradce. Počátkem 12. století nechal Jindřich z Hradce na základech bývalého opevnění vystavit gotický hrad, který pojmenoval Nový Hrad (současný název města pochází z roku 1410). Nejstarší písemná zmínka o Jindřichově Hradci pochází z roku 1220. Díky svému strategickému umístění mezi Prahou a Vídní, zažívalo město velkého rozkvětu. Vrcholu dosáhlo v 16. století, kdy zde vzniklo mnoho renesančních budov a gotický hrad byl přestaven na zámek. Mezi nejvýznamnější řemesla patřilo soukenictví a pivovarnictví.

V době, kdy bylo druhým největším městem v Království Českém, přišel jeho úpadek, který byl způsoben vyměněním pánů z Hradce v roce 1604 a třicetiletou válkou. Krize pokračovala až do 18. století, kdy ve městě vypukl dvakrát rozsáhlý požár.

V roce 1887 zde byla vybudována Křižíkova elektrárna a Jindřichův Hradec se stalo prvním městem v Rakousku - Uhersku, které poskytlo elektrické osvětlení i v soukromých domech.

Mezi historické a kulturní památky města patří Státní hrad a zámek, Muzeum Jindřichohradecka, kostel Nejsvětější Trojice a další významné kostely.

3.1.2 Městské organizace

Město je zřizovatelem 12-ti příspěvkových organizací. Zřizuje šest základních škol, pět mateřských škol a městskou knihovnu.

V roce 2012 se sloučily firmy Sportrelax a MIHOS a vznikla společnost pod názvem Služby města Jindřichův Hradec s.r.o. Předmětem činností této společnosti je poskytování veřejně prospěšných služeb městu a občanům. Dále zajišťuje údržbu a opravu komunikací, včetně dopravního značení a zimní údržby, provozování veřejného osvětlení, údržbu zeleně, zřizování a údržbu dětských hřišť, provozuje veřejné toalety, pohřební službu a také zajišťuje provoz bazénu.

Další organizační složkou je kulturní dům Střelnice, kde se nachází kino a divadelní sál. Složka organizuje i další kulturní a společenské akce.

Město také zřizuje Nadační fond rozvoje města Jindřichův Hradec, který slouží k poskytování finančních prostředků na zvelebování města, rozvoj zdravotnických služeb, na propagaci a rozvoj města nebo na rozvoj mládeže (ve vzdělání, kultuře či sportu). Prostředky do fondu jsou získávány z darů nebo z finančních příspěvků.

V Jindřichově Hradci se dále nachází hasičský záchranný sbor, městská policie, nemocnice, několik samostatných lékařských ordinací, dům pro seniory nebo městská hromadná doprava.

3.1.3 Orgány města

V roce 2014 zde proběhly komunální volby, ve kterých bylo zvoleno 27 členů zastupitelstva. Téměř polovina členů je za stranu ČSSD. Vzhledem k počtu zastupitelů je volena i rada obce, která má sedm radních. Součástí rady je starosta Ing. Stanislav Mrvka, místostarosta Ing. Bohumil Komínek, místostarostka Ing. Petra Blížilová.

V obci dále působí tři poradní orgány a to Komise pro zadávání veřejných zakázek, Dopravní komise a Grantová komise a tři kontrolní výbory (finanční, kontrolní a výbor pro územní plán). Jindřichův Hradec je obec s přenesenou působností, proto si zvolilo i funkci tajemníka úřadu, který plní úkoly stanovené zákonem o obcích.

Další součástí organizační struktury jsou odbory, kterých obec zřizuje deset. Odbory dopravy, finanční, rozvoje, sociálních věcí, správy majetku města, školství, vnitřní správy, výstavby a územního plánování, živnostenský a odbor životního prostředí. (Městský úřad Jindřichův Hradec, © 2015)

3.1.4 Zůstatky finančních prostředků na účtech

V tabulce č. 2 je zaznamenán stav účtu v jednotlivých letech.

Tab. 2 Zůstatky finančních prostředků

	2011	2012	2013
Základní běžný účet	196 732 492 Kč	156 432 448 Kč	192 414 208 Kč
Fond rezerv a rozvoje	54 330 721 Kč	55 413 150 Kč	56 375 400 Kč
Sociální fond	694 306 Kč	772 441 Kč	754 542 Kč
Fond rozvoje a bydlení	4 354 154 Kč	4 779 786 Kč	4 949 361 Kč
Účet cizích prostředků	141 090 Kč	93 227 Kč	94 745 Kč
Celkem	256 287 763 Kč	217 491 052 Kč	254 588 256 Kč

Zdroj: Závěrečné účty města

V roce 2012 došlo k poklesu finančních prostředků na běžných účtech o 38 713 850 Kč, z toho za 30 mil. Kč byly nakoupeny neinvestiční státní dluhopisy. V roce 2013 byla hodnota dluhopisů 30 331 550 Kč.

4 Finanční analýza příjmů a výdajů

4.1 Rozbor rozpočtů obce v roce 2011, 2012, 2013

Pro analýzu rozpočtu, které se bude věnovat praktická část práce, jsou zvoleny poslední tři roky, pro které byly sestaveny závěrečné účty a uzavřená veškerá dokumentace. Za rok 2014 není tato dokumentace zpracována. Obec se při sestavování rozpočtu řídí rozpočtovými pravidly, které byly definovány výše.

Město hospodařilo v roce 2011 a 2013 s přebytkovým rozpočtem. V roce 2012 byl schválený deficit ve výši 48 982 tis. Kč. Ve skutečnosti byl menší o 43 852 tis. Kč. Deficitní rozpočet nemusí být známkou špatného hospodaření obce.

Ve sledovaných rozpočtových obdobích město schválilo vyšší výdaje než byly skutečné. Naopak příjmů dosáhlo vyšších než byly schválený.

Tab. 3 Schválený a skutečný rozpočet v letech 2011-2013 v tis. Kč.

	2011		2012		2013	
	Schválený	Skutečný	Schválený	Skutečný	Schválený	Skutečný
Příjmy	617 755	627 562	392 104	423 662	436 742	474 255
Výdaje	615 762	573 768	441 086	428 792	476 108	432 957
SALDO	1 993	53 794	-48 982	-5 130	-39 366	41 298
Financování	-1 993	-53 794	48 982	5 130	39 366	-41 298

Zdroj: Závěrečné účty města Jindřichův Hradec

4.1.1 Rok 2011

Zastupitelstvo města schválilo na rok 2011 přebytkový rozpočet ve výši 1 993 tis. Kč. Plánovali příjmy ve výši 617 755 tis. Kč a výdaje ve výši 615 762 tis. Kč. Během roku byl několikrát upraven na základě rozpočtových opatření na schodkový rozpočet. Tento rozpočtový schodek měl být financován z přebytku hospodaření minulých let. Skutečný přebytek byl nakonec o 51 801 tis. Kč nižší. Výdaje byly oproti schválenému rozpočtu o 41 994 tis. Kč nižší. Největší rozdíly plánovaných a skutečných výdajů měl odbor správy majetku a odbor výstavby a územního plánování.

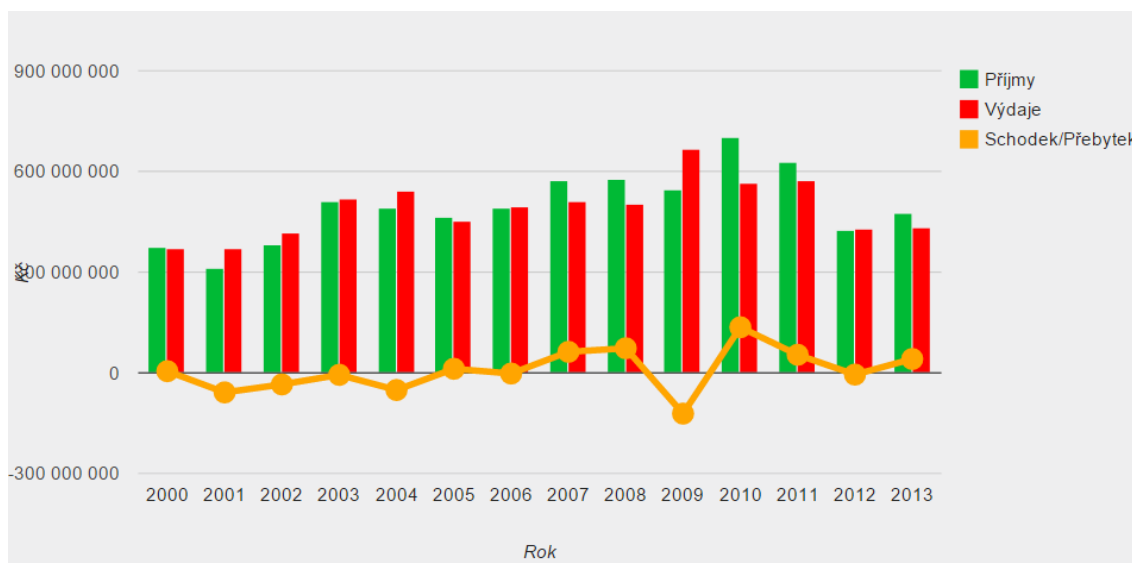
4.1.2 Rok 2012

Skutečný rozpočet pro rok 2012 se saldem příjmů a výdajů ve výši 5 130 tis. Kč. Při sestavování rozpočtu se počítalo s deficitem ve výši 48 982 tis. Kč, který měl být krytý zůstatkem finančních prostředků z minulých let. Vliv na snížení schodku mělo vyšší plnění daňových a nedaňových příjmů, některé investiční akce nebyly realizovány a odbor správy a majetku nevyčerpal plánované prostředky. Dále při realizaci některých investic došlo k úsporám. V tomto roce příjmy v součtu 423 662 tis. Kč byly nejnižší od roku 2001. Tento pokles je způsoben vyšší přijatých dotací.

4.1.3 Rok 2013

V tomto roce byl schválený rozpočet s deficitem ve výši 39 366 tis. Kč. K jeho krytí měly být použity finanční prostředky na běžných účtech z minulých let. Během roku bylo provedeno 88 rozpočtových opatření. A skutečný rozpočet byl přebytkový ve výši 41 298 tis. Kč. Skutečné příjmy byly o 37 513 tis. Kč vyšší a výdaje byly proti schválenému rozpočtu o 43 151 tis. Kč nižší. Jindřichův Hradec získal vyšší investiční dotace od regionálních rad na projekt Muzeum fotografie a vyšší neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, než bylo plánováno.

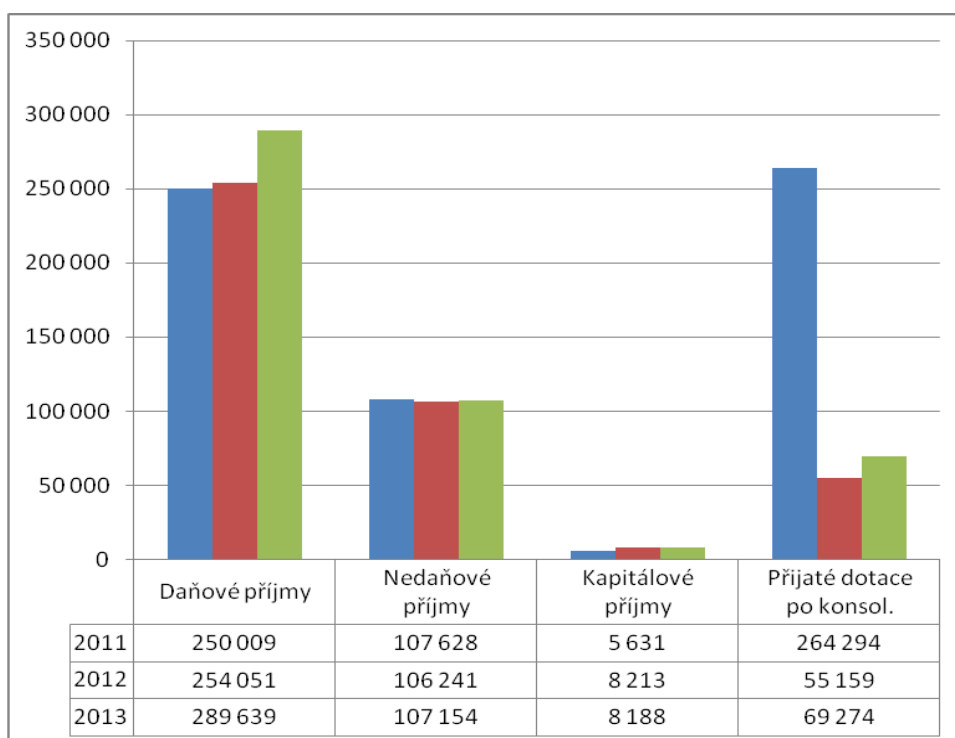
Graf 5 Vývoj výdajů a příjmů 2000 - 2013

Zdroj: Rozpočet veřejně, ©2015 B)

V roce 2010 došlo k poměrnému nárůstu příjmů, který způsobili přijaté dotace od regionálních rad. V dalších letech už takto vysoké dotace z regionálních rad město neobdrželo. Příčina vysokého schodku v roce 2009 je ze strany nízkých investičních dotací a naopak vysokých kapitálových výdajů, které byly investovány do sportovního zařízení majetku obce a do školství.

4.2 Analýza příjmové stránky skutečných rozpočtů

V analýze příjmů budou rozebrány skutečné příjmy. Město ve svých rozpočtech využívá druhového třídění, které je základním systémem třídění, jak již bylo řečeno v teoretické části. Data pro rok 2011 až 2013 jsou získány ze závěrečných účtů a výkazů města. V grafu č. 6 vidíme vývoj jednotlivých druhů příjmů v roce 2011-2013.

Graf 6 Struktura a vývoj daňových příjmů v letech 2011 - 2013 v tis. Kč.

Zdroj: Závěrečné účty města

Největší část příjmů tvoří příjmy daňové, které mají stoupající růst. Stejně je tomu i v celorepublikovém průměru, kde mají největší podíl na příjmech ty daňové. Výjimka je v roce 2011, kdy daňové příjmy byly o 14 285 tis. Kč nižší než přijaté transfery. V roce 2013 je zaznamenán nárůst daňových příjmů, který souvisí se sdílenými daněmi, které stouply. Nedaňové příjmy se za poslední čtyři roky nezměnily. K nárůstu došlo u kapitálových příjmů v roce 2012, podařilo se prodat objekt bývalé mateřské školy.

Největší rozdíly jsou patrné u přijatých dotací. Vysoký pokles dotací v letech 2012 - 2013 oproti roku 2011 je způsoben dotacemi na sociální dávky, které v roce 2013 byly 109,5 mil. Kč a v roce 2012 už stouply na to 211,7 tis. Kč. V dalších letech tyto dotace už čerpány nebyly vůbec.

4.2.1 Daňové příjmy

Jak již bylo řečeno výše, největší část příjmů tvoří daňové příjmy, které mají na celkových příjmech podíl 60 % (v roce 2011 40 %). Jejich hlavním zdrojem jsou sdílené daně (DPFO, DPP a DPH). Mezi další daňové příjmy Jindřichova Hradce patří příjmy z vybraných poplatků, odvodů z loterií a daň z nemovitostí. V tabulce č. 4 vidíme vývoj jednotlivých složek daňových příjmů.

Tab. 4 Struktura daňových příjmů v roce 2011, 2012, 2013 v tis. Kč

	2011	2012	2013
DPFO	47 756	51 422	58 738
DPPO	51 537	56 031	62 600
DPH	90 381	82 536	100 071
Poplatek za uložení odpadů	13 504	13 469	11 690
Poplatek za likvidaci kom. od.	10 411	10 466	10 382
Správní poplatek a ostatní	10 460	7 455	11 014
Místní poplatky	4 722	1 731	2 036
Odvody z loterie	876	9 771	10 996
Daň z nemovitosti	20 362	21 169	22 112
Celkem	250 009	254 050	289 639

Zdroj: Závěrečné účty Jindřichova Hradce

Daňové příjmy za sledované období mají rostoucí trend, v roce 2013 dosáhly částky 289 639 tis. Kč. Rostoucí tempo lze pozorovat u DPFO, DPPO a u daně z nemovitosti. Největší podíl na příjmech má daň z přidané hodnoty, které tvoří přibližně 30 % všech daňových příjmů. V roce 2013 město Jindřichův Hradec získalo příjem z DPH 100 071 tis. Kč. Tento vysoký nárůst byl způsoben zvýšením podílu na celostátním výnosu z této daně z 19,93 % na 20,83 % a také novela zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, která zvýšila obě daňové sazby o jeden procentní bod.

V roce 2012 byl zaznamenán vysoký nárůst příjmu z odvodu z loterie o 8 895 tis. Kč oproti roku 2011. Tento nárůst byl způsoben novelou zákona o loteriích, která zavedla novou položku, kdy obec do svého rozpočtu získá 80 % odvodu za VHP a jiných technických herních zařízení a 30% odvodu z ostatních loterií. Výše příjmů získaných z poplatků za uložení a likvidaci odpadů se příliš neliší. Sazba těchto služeb je za všechna sledovaná období 500 Kč za osobu.

Do daně z příjmu fyzických osob patří příjmy ze závislé činnosti, ze samostatné výdělečné činnosti a z kapitálových výnosů.

Daň z příjmu právnických osob se skládá z právnických osob a právnických osob za obce.

Dalším zdrojem daňových příjmů jsou správní poplatky vybírané odborem dopravy, živnostenským odborem, odborem životního prostředí, odborem výstavby, odborem vnitřní správy a správní poplatky za povolení VHP. Poslední zmíněný poplatek způsobil v roce 2012 pokles příjmů, neboť bylo vybráno na tomto poplatku o 2 849 tis. Kč méně než v roce 2011.

V roce 2011 činil příjem z místních poplatků 4 722 tis. Kč. V dalším roce klesl tento příjem o 64 %, z důvodu poklesu příjmů z poplatku za provozování VHP.

Město Jindřichův Hradec vybírá tyto místní poplatky:

- Poplatek za provoz systému, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- Poplatek ze psů

- Poplatek za provozování VHP
- Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- Poplatek za užívání veřejného prostranství
- Poplatek z ubytovací kapacity
- Poplatek ze vstupného

Na rok 2014 byl schválený rozpočet s daňovými příjmy ve výši 269 350 tis. Kč. Přepokládá se nižší příjem odvodu z loterií a pokles příjmu z DPH o 7 000 tis. Kč.

4.2.2 Nedaňové příjmy

Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech je výrazně menší než u daňových, tvoří přibližně 25 %. Výše těchto příjmů je ovlivněna aktivitami obce. Za sledované období se celkové nedaňové příjmy zásadně neměnily, pohybovaly se kolem 105 000 tis. Kč

Tab. 5 Struktura nedaňových příjmů v roce 2011, 2012, 2013 v tis. Kč

	2011	2012	2013
Příjmy z vlastní činnosti	29 106	25 322	26 400
Příjmy z pronájmu majetku	74 252	75 206	76 310
Příjmy z úroku	2 287	2 685	2 268
Přijaté splátky půjček	148	1 676	1 050
Celkem	105 793	104 889	106 028

Zdroj: Závěrečné účty Jindřichova Hradce

Z tabulky je patrné, že objemově nejvýznamnější položku nedaňových příjmů tvoří příjmy z pronájmu majetku v průměrné částce 75 000 tis. Kč. Obec pronajímá rybníky, pozemky, garáže, byty a stavby. Poslední dva druhy pronájmů mají největší podíl na příjmu z pronájmu majetku. V roce 2013 město inkasovalo z pronájmu bytů 32 318 tis. Kč a za pronájem staveb 38 217 tis. Kč. Do příjmů z vlastní činnosti patří tržby kulturního domu Střelnice, jejich výše dosahovala v roce 2013 4 518 tis. Kč, příjmy z parkovišť ve výši 5 417 tis. Kč, příjmy z poskytování služeb a výrobků a platby za třídění odpadu. Vyšší částka těchto příjmů v roce 2011 byla ovlivněna úhradami za věcná břemena ve výši 4 359 tis. Kč. Největší nárůst je zaznamenán u přijatých splátek půjček v letech 2012 a 2013. Došlo k zaplacení splátek od MF MOM a NMF. V roce 2012 tyto dvě organizace zaplatily 1 500 tis. Kč a v roce 2013 NMF 1 000 tis. Kč.

4.2.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy mají na celkových příjmech nejmenší podíl. V období 2011-2013 se pohyboval kolem 1 - 2 %. Největší vliv na kapitálové příjmy má prodej majetku, který obec vlastní (byty, pozemky). V roce 2012 tvořil prodej majetku téměř 99 % kapitálových příjmů. Dalšími položkami jsou příjmy za garážová stání, přijaté dary

na pořízení dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy. Z následující tabulky je patrné, že poslední dvě skupiny příjmů, jsou nepravdělné .

Tab. 6 Struktura kapitálových příjmů v roce 2011, 2012, 2013 v tis. Kč

	2011	%	2012	%	2013	%
Prodej majetku	5 298	94	8 106	99	6 119	75
Garážová stání	283	5	107	1	244	3
Ostatní kapitálové příjmy	0	0	0	0	775	9
Přijaté dary	50	1	0	0	1 050	13
Celkem	5 630	100	8 213	100	8 188	100

Zdroj: Závěrečné účty Jindřichova Hradce

Nízký příjem v roce 2011 je spojen s nízkým počtem prodeje bytů. V roce 2012 došlo proti roku 2011 k nárůstu o 2 582 tis. Kč, podařilo se prodat objekt bývalé mateřské školky.

V roce 2013 byl uskutečněn prodej budovy čp. 1007/III Službám města J. Hradce s.r.o. Téhož roku byly získány dary na pořízení dlouhodobého majetku mateřským školkám v částce 750 tis. Kč a na provoz veřejné silniční dopravy ve výši 300 tis. Kč.

4.2.4 Přijaté transfery (dotace)

Dotace jsou důležitým zdrojem příjmů, podle kterého obec ovlivňuje své hospodaření. Dělí se na transfery investičního a neinvestičního charakteru. Město Jindřichův Hradec čerpá oba druhy transferů. Podíl neinvestičních dotací převažuje nad investičními.

Tab. 7 Přijaté transfery v období 2011 - 2013 v tis. Kč

	2011	2012	2013
Investiční transfery	97 466	460	23 429
Neinvestiční transfery	166 828	54 699	45 845
Celkem	264 294	55 159	69 274

Zdroj: Závěrečné účty Jindřichova Hradce

Neinvestiční dotace jsou nejvíce tvořeny dotacemi ze státního rozpočtu a z rozpočtu kraje. Další dotace jsou v rámci souhrnného dotačního vztahu, dotace na výkon státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.

Další součástí neinvestičních dotací jsou neinvestiční přijaté transfery od obcí. Tyto transfery jsou tvořeny příjmy z veřejnoprávních smluv, evidence obyvatel a neinvestiční náklady obcí v oblasti školství.

Investiční dotace jsou získávány ze státního rozpočtu, státních fondů, z rozpočtu kraje a od Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad.

Do roku 2011 byly dotace druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů. V roce 2011 měly dotace větší podíl na celkových příjmech (42,1 %) než daňové příjmy (39,8 %). V dalších letech už tak vysoké nebyly a jejich podíl klesl na necelý 15 % z celkových příjmů. Tento pokles byl způsoben novelizací zákona, tzv. Sociální reforma I, kdy součástí rozpočtu nebyly dotace na dávky sociální péče a na dávky pomoci v hmotné nouzi a dotace na výkon agend státní správy v oblasti sociálních služeb. V roce 2011 byla výše těchto dotací 110 457 tis. Kč.

Výše investičních a neinvestičních dotací je poměrně proměnlivá. Maximální neinvestiční dotace byly přijaty v roce 2011, což jak bylo řečeno bylo ovlivněno dotacemi na sociální dávky. V tomto roce byly maximální i investiční dotace ve výši 97 466 tis. Kč, které byly poskytnuty a použity na :

- projekt Muzeum fotografie a dílna tapisérie plynula dotace ve výši 82 047 tis. Kč, z toho 69 740 tis. Kč z Evropské unie a 12 307 tis. ze státního rozpočtu.
- most Horní Žďár získalo 10 205 tis. Kč od regionálních rad soudržnosti
- cyklostezku J.Hradec - Dolní Skrýchov od regionálních rad získalo 4 095 tis. Kč
- rozšíření kapacity 3. MŠ získalo dotaci od krajů ve výši 300 tis. Kč
- zlepšení veřejného osvětlení poskytl kraj dotaci ve výši 54, 87 tis. Kč a dále poskytl dotaci na Ostrůvek v Denisově ulici 142 tis. Kč

Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad (ROP) poskytuje čerpání dotací z fondů Evropské unie. Dotace jsou určeny na projekty v oblastech dopravy, školství, zdravotnictví, sociálních služeb a cestovního ruchu v Jihočeském a Plzeňském kraji.

V roce 2012 byly investiční dotace 460 tis. Kč, tedy nejnižší za sledované období. Nebyly čerpány žádné dotace z regionálních rad. Ze státního rozpočtu plynula dotace 60 tis. Kč na podporu kvalitních služeb knihoven a od kraje 400 tis. Kč na rozšíření kapacity 3. MŠ.

V roce 2013 došlo k nárůstu investičních transferů o 22 968,83 tis. Kč. Od regionální rady obec získala 18 780 tis. Kč, tyto transfery byly použity na:

- Národní muzeum fotografie + Moderní obrazová média 8 540,94 tis. Kč
- komunikace H. Žďár - D. Pěna 6 199,49 tis. Kč
- cyklostezka Děbolín - Barbora 4 039,27 tis. Kč

Dále byly přijaty investiční transfery ze státního rozpočtu ve výši 3 995 777 Kč, které byly poskytnuty na:

- zateplení 1., 2., 4. MŠ 4 140,82 tis. Kč
- pult centralizované ochrany 85,00 tis. Kč

Kraj uvolnil na rekonstrukci hokejbalového hřiště a světelné křižovatky Rezkova celkem 423 tis. Kč.

Tab. 8 Struktura neinvestičních dotací v období 2011-2013 v tis. Kč

	2011	2012	2013
NPD ze všeobe. pokla. správy SR	5 515	3 935	1 388
NPD ze SR souhrnný dotační vztah	34 135	33 595	29 173
Ostatní ND ze SR	121 593	11 953	10 676
NPD od obcí	3 209	3 123	2 080
NPD od krajů	2 215	2 093	2 516
NPD od regionálních rad	0	0	12
NPD od mezinárodních institucí	161	0	0
Celkem ND	166 828	54 699	45 845

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec

Z neinvestičních dotací z kraje, jsou získávány příspěvky na kulturní akce pořádané městem jako jsou Slavnosti Adama Michny, Slavnosti města a Opera.

V roce 2011 byla poskytnuta dotace z kraje na regionální funkce knihoven ve výši 1 281 tis. Kč. Částka 1 388 tis. Kč ze všeobecné pokladní správy byla poskytnuta na volbu prezidenta a volbu do poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Neinvestiční dotace v roce 2012 činily 54 698 tis. Kč. Z rozpočtu kraje a ze státního rozpočtu plynulo 51 576 tis. Kč, zbytek tvořily neinvestiční transfery od obcí. V tomto roce obec získala dotaci 3 781 tis. Kč ze státního rozpočtu na projekt EU - peníze školám.

4.3 Analýza výdajové stránky skutečných rozpočtů

Při schvalování výdajové stránky rozpočtu by si obec měla stanovit vyšší výdaje. Vzhledem k nečekaným výdajům které mohou nastat. Tabulka č. 19 ukazuje, že město schválené výdaje, v průběhu roku upravuje a v závěru jsou skutečné výdaje nižší, než byly původně schváleny. Největší rozdíl mezi skutečnými a schválenými výdaji byl v roce 2013, naopak nejmenší rozdíl byl v roce 2011.

Jak již bylo řečeno výdaje se dle druhového třídění dělí na kapitálové a běžné. Dále město Jindřichův Hradec sleduje výdaje dle odvětvového členění. Druhové třídění výdajů zachycuje tabulka č. 10 a graf č. 8 zaznamenává třídění výdajů dle odvětvového třídění.

Tab. 9 Schválené a skutečné výdaje v letech 2011-2013 v tis. Kč

	Schválené výdaje	Upravené výdaje	Skutečné výdaje
2011	441 086	468 631	428 792
2012	615 762	631 715	573 768
2013	476 109	497 899	432 957

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec,

Za sledované období ani jednou kapitálové výdaje nepřesáhly ty běžné. Ačkoliv kapitálové výdaje dle tabulky č. 10 klesají. Jejich podíl se na celkových výdajích

tolik nemění, v průměru se pohybuje kolem 25 % na celkových výdajích a podíl běžných výdajů se drží kolem 75 %.

Tab. 10 Skutečné výdaje dle druhového třídění v letech 2011-2013 v tis. Kč

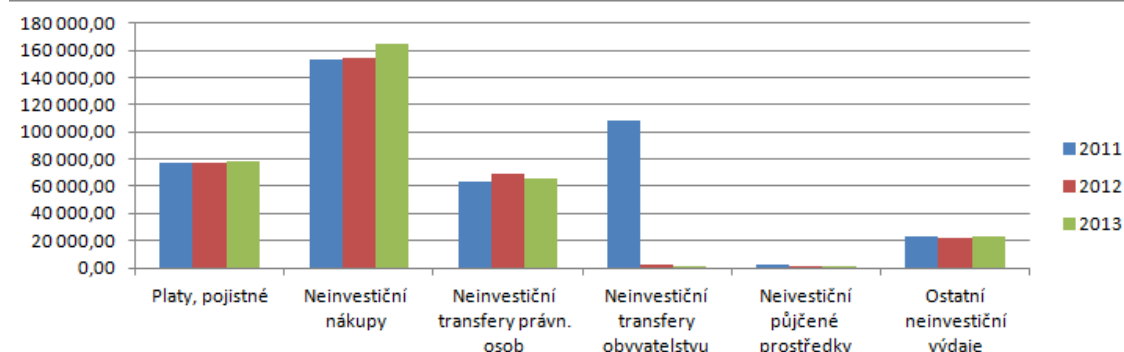
	2011	%	2012	%	2013	%
Běžné výdaje	426 281	74	325 452	76	334 134	77
Kapitálové výdaje	147 487	26	103 340	24	98 822	23
Celkem	573 768		428 792		432 956	

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec,

4.3.1 Běžné výdaje

Jedná se o výdaje pravidelně se opakující a slouží k financování běžných potřeb v daném rozpočtovém roce. Mezi běžné potřeby patří platy zaměstnanců, výdaje na neinvestiční nákupy (nákup materiálu, vody, paliv, energie, služeb a ostatní nákupy), neinvestiční transfery obyvatelstvu, neinvestiční půjčené prostředky a ostatní neinvestiční výdaje. Běžné výdaje jsou financovány převážně z vlastních prostředků města, dále dotacemi a velmi zřídka úvěrem.

Dle tabulky č. 10 byly v roce 2011 nejvyšší běžné výdaje, došlo k vyplacení transferů obyvatelstvu v podobě sociálních dávek ve výši 106 321 tis. Kč. Tyto výdaje byly kryty z neinvestičních dotací. V dalších letech tyto dotace nebyly čerpány a vyplacení těchto dávek se přesunulo na úřady práce.

Graf 7 Běžné výdaje dle druhů

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec

Graf č. 7 ukazuje, že výše jednotlivých druhů výdajů se až na neinvestiční transfery obyvatelstvu příliš neliší. Výdaje na platy a pojistné mají stagnující charakter, jejich výše se za sledované období pohybovala v rozmezí 77 398 - 78 943 tis. Kč.

Největší podíl na běžných výdajích mají neinvestiční nákupy, které mají rostoucí charakter. V roce 2013 tvořily 49 % (165 007 tis. Kč) běžných výdajů. Oproti roku 2012 došlo k nárůstu o 10 815 tis. Kč.

Nejnižší položku v běžných výdajích tvoří neinvestiční půjčené prostředky, které mají klesající trend. V roce 2013 dosáhly 4 tis. Kč.

Ostatní neinvestiční výdaje se pohybují kolem 22 milionu korun. Běžné výdaje jsou z velké části financovány z vlastních prostředků a zbytek tvoří dotace.

4.3.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje slouží k získání potřeb, které mají investiční povahu a trvají zpravidla více rozpočtových období. Řadíme sem nákup investičního hmotného a nehmotného majetku, rekonstrukce, nákup akcií a majetkových podílů a další investiční transfery.

Tab. 11 Kapitálové výdaje v letech 2011-2013 v Kč

	2011	2012	2013
Investiční nákupy	146 466 832	102 688 928	98 469 492
Pořízení dlouhodobého nehm. majetku	2 212 302	776 040	107,81
Pozemky	471 958	770 980	2 083 780
Výpočetní technika	766 931	492 610	116 360
Dopravní prostředky	-	0	2 295 990
Stroje, přístroje a zařízení	16 164 551	10 307 550	4 896 430
Budovy, haly, stavby	126 838 627	90 341 750	88 969 120
Nákup akcií a majetk. podílů	0	0	0
Investiční transfery	1 019 944	650 915	352 924
Investiční půjčené prostředky	0	0	0
Celkem	147 486 776	103 339 843	98 822 416

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec

Tabulka č. 11 analyzuje kapitálové výdaje Jindřichova Hradce. Jedinými stálými kapitálovými výdaji jsou z 99 % investiční nákupy a zbytek tvoří investiční transfery. Obě položky mají klesající trend.

Největší podíl na kapitálových výdajích dle druhů mají investice do budov a staveb, a to 90 %.

V roce 2011 byly kapitálové výdaje ve výši 147 487 776 Kč, kdy na obnovu kulturních památek, činnosti muzeí a galerií bylo vynaloženo 91 453 000 Kč. V dalším roce to bylo už jen 5 289 620 Kč, dále na zateplení ZŠ Jarošovská 7 450 570 Kč. V tomto roce byly kapitálové výdaje kryty z 56 % dotacemi a zbytek byl hrazen z vlastních prostředků města.

V roce 2012 měla největší podíl na kapitálových výdajích stavba kanalizace Radouňka, do které bylo investováno 36 008 000 Kč. Na dokončení šaten v areálu fotbalového hřiště Vajgar bylo poskytnuto 8 851 850 Kč. Dále došlo k rekonstrukci silnic, chodníků a výstavbě cyklostezky Děbolín - Barbora, která byla financována z ROP.

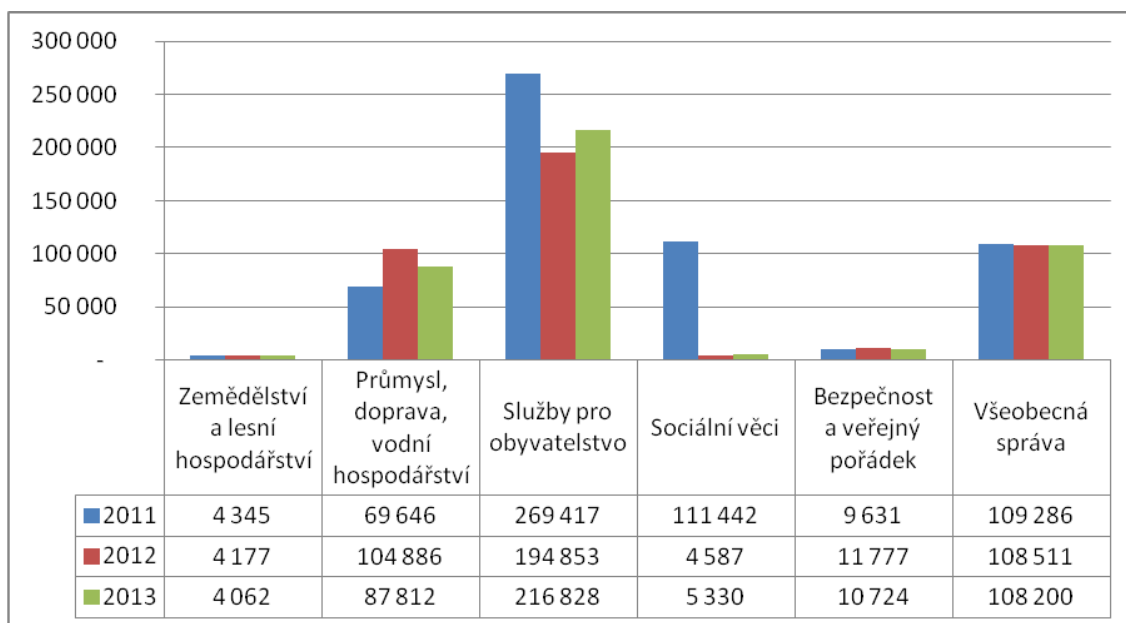
Největší podíl na kapitálových výdajích v roce 2013 měly investice na provedení úprav NMF a MOM ve výši 8 161 000 Kč. Dále byly vynaloženy výdaje ve výši 11 076 000 Kč na výstavbu kompostárny, na tento projekt byla akceptována žádost

o dotaci z OPŽP v částce 7 813 000 Kč. Dále byla provedena rekonstrukce komunikace H. Žďár - D. Pěna, na kterou byly vynaloženy výdaje 7 270 000. Kč. Město také koupilo nemovitost bývalé školní jídelny. V tomto roce došlo k zateplení tří mateřských školek, k opravě chodníků, bylo vybudováno parkoviště na sídlišti Vajgar a proběhla rekonstrukce vodovodní kanalizace na Náměstí Míru. Celkem bylo z dotací financováno 23 429 000 Kč.

Způsob financování kapitálových výdajů je zejména z vlastních prostředků a na větší investiční akce se snaží město získávat dotace. Za poslední tři roky si město ke krytí svých kapitálových a běžných výdajů nevzalo žádný úvěr.

4.3.3 Vývoj výdajů dle odvětví

Jak bylo zmíněno, obec sleduje výdaje i z hlediska odvětvového třídění. V tomto dělení se vymezuje šest základních skupin. Které budou postupně rozebrány.

Graf 8 Vývoj výdajů dle odvětví v letech 2011-2013 v tis. Kč

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec

Nejmenší podíl (kolem 1 %) na celkových výjajích má první skupina **zemědělství a lesní hospodářství**, během sledovaného období se výše těchto výdajů nelišila a nebyly vykazovány žádné kapitálové výdaje.

Kolísavý trend je zaznamenán u skupiny **průmyslu, dopravy a vodní hospodářství**. Tyto výdaje plynou na cestovní ruch, pozemní komunikaci silniční doprava a zásobování pitnou vodou a čištění odpadních vod. V roce 2012 jsou vyšší výdaje spojeny s výstavbou kanalizace Radouňka (36 008 tis. Kč). Každoročně je investováno do oprav silnic a chodníků.

Nejvýznamnější skupinou ve výdajích města jsou **služby pro obyvatelstvo**. V roce 2013 dosáhly 50 % z celkových výdajů města. Z těchto finančních prostředků je financováno několik oddílů, které jsou vypsané v tabulce č. 12.

Tab. 12 Vývoj výdajů v jednotlivých oddílech služeb pro obyvatelstvo v letech 2011-2013 v tis.Kč

	2011	2012	2013
Vzdělání	46 793	40 449	56 285
Kultura	119 163	33 259	40 348
Tělovýchova a zájmová činnost	21 920	32 514	28 288
Bydlení	37 125	40 658	30 221
Komunální služby	14 971	17 048	23 708
Ochrana životního prostředí	29 443	30 923	37 976

Zdroj: Závěrečné účty obce Jindřichův Hradec

V roce 2013 bylo v oblasti vzdělání investováno 1 430 tis. Kč do rozšíření kapacity 1. MŠ. Do oddílu kultury patří Městská knihovna, Kulturní dům Střelnice, Národní muzeum fotografie, JH televize divadelní a hudební činnost. Vysoký objem výdajů v oblasti kultury v roce 2011 je spojen s rekonstrukcí muzea (84 587 tis. Kč). Z oddílu tělovýchovy jsou prostředky vynakládány na sportoviště, bazén, hřiště a příspěvky sportovním organizacím. Do výdajů na komunální služby patří světelné osvětlení a územní plánování a rozvoj. Náklady spojené s odpady, s péčí o zeleň a vzhledem města patří do ochrany životního prostředí.

Další skupinou jsou **sociální věci**, která byla do roku 2011 významnou položkou. Její součástí byly výdaje na vyplácení dávek sociální péče a pomoci v hmotné nouzi. Od roku 2012 je hlavní podíl výdajů na DMD Políkno a sociální péče a služby.

Poslední dvě položky mají stagnující charakter výdajů, kdy **bezpečnost** tvoří kolem 2,5 % z celkových výdajů. Tvoří je hlavně městská policie a požární ochrana.

Výdaje na **všeobecnou správu** tvoří druhou nejobjemnější položkou výdajů. Patří sem výdaje na zastupitelstvo města, volby, místní správu, pojištění, finanční operace a na ostatní činnosti.

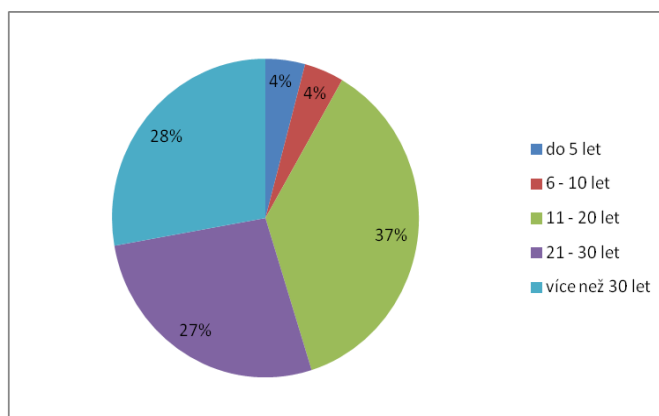
5 Dotazníkové šetření

Při výdajové analýze bylo zjištěno, že největší část finančních prostředků je věnována na služby obyvatelstvu. Proto se v rámci dotazníkového šetření zaměřím na tyto služby. Jako hlavní cíl jsem si stanovila: "Zjistit, které veřejné služby občané Jindřichova Hradce postrádají" a dílčí cíl: "Zjistit kvalitu poskytovaných služeb." Data budou získány přímo, jde tedy o primární zdroj dat. Metoda sběru dat patří do kvantitativní metody. Pro průzkum byl sestaven dotazník, skládající se ze 17 uzavřených otázek a 1 polouzavřené otázky. Dále byl rozeslán elektronicky a písemně. Celkem bylo oslovených 350 respondentů žijících v Jindřichově Hradci, z toho to počtu bylo získáno zpět 288 vyplněných dotazníků. Vyplnění dotazníku bylo anonymní a dobrovolné.

5.1 Analýza výsledků dotazníkového šetření

1. Otázka: **Jak dlouho žijete v Jindřichově Hradci?**

Více jak polovina dotazovaných, žije ve městě déle jak 20 let. Za tu dobu mohlo zcela objektivně hodnotit hospodaření města a posoudit kvalitu služeb. Třetina respondentů bydlí v Jindřichově Hradci 11 - 20 let. A 4 % zde strávilo maximálně 5 let a 4 % zde žijí v rozmezí 6 - 10 let.

Graf 9 Doba života v Jindřichově Hradci

2. Otázka: **Zajímáte se o hospodaření a chod města?**

Na tuto otázku, byla možnost odpovědi ano nebo ne. Odpovědi respondentů byly téměř vyrovnané. O hospodaření města se zajímá 52 % a podle tabulky č.13 hlavně lidé aktivního věku. Hospodaření města nesleduje 48 % obyvatel.

Tab. 13 Rozdělení skupin lidí, kteří sledují hospodaření města

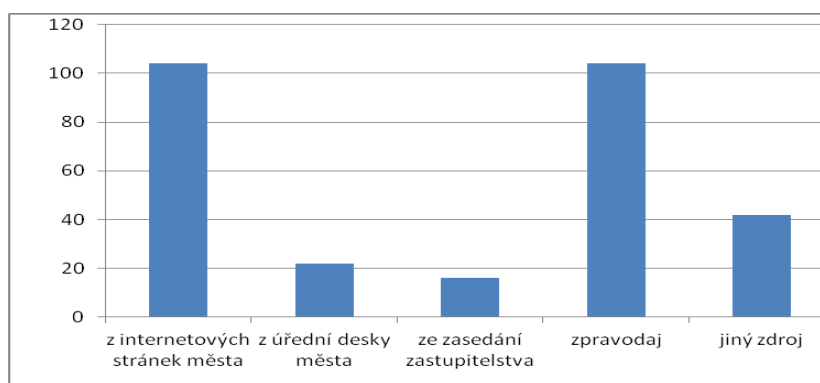
do 16 let	4
17 - 25 let	42
26 - 40 let	64
41 - 55 let	28
více než 56 let	12
Celkem	150

3. Otázka: **Jste spokojeni s tím, jak město hospodaří?**

Z dotazovaných zvolilo možnost ano 190 a pro ne se vyslovilo 98. Více jak polovina oslovených je tedy z hospodařením města spokojena. Ze 150 těch, co sledují příjmy a výdaje města, je 92 lidí spokojených s tím jak hospodaří.

4. Otázka: **Jaký zdroj převážně používáte k získávání informací o městu a jeho hospodaření?**

Občané mají možnost získávání informací z několika zdrojů: internetové stránky města, úřední deska, ze zasedání zastupitelstva nebo místního Zpravodaje, který město měsíčně vydává zdarma. Ze Zpravodaje čerpá informace 36 % respondentů, stejný počet zvolilo i internetové stránky, úřední desku města využívá jenom 8 % dotazovaných a nejméně ze zasedání zastupitelstva necelých 5 %. Účast na zasedání zastupitelstva byla v minulosti více atraktivní, dnes se využívá rychlejší a dostupnějších zdrojů. Zpravodaj využívají zejména staří občané. Zbytek dotazovaných zvolilo možnost jiného vlastního zdroje.

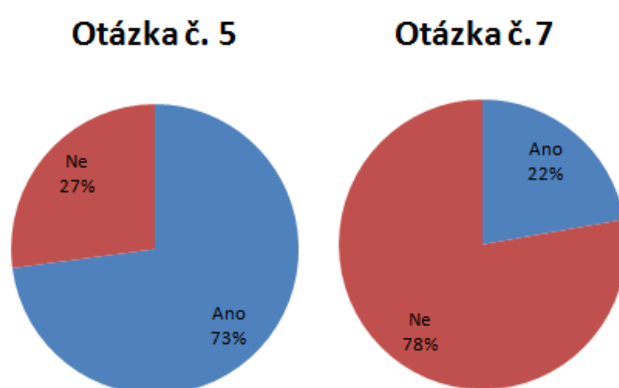
Graf 10 Zdroj k získávání informací

5. Otázka: **Jste spokojeni s kvalitou služeb, které město poskytuje?**

7. Otázka: **Je nějaká služba, kterou ve svém okolí postrádáte?**

Tyto dvě otázky spolu úzce souvisí. Se službami, které město poskytuje je spokojeno 210 a nespokojeno 78 respondentů. Tento údaj je pro můj výzkum velmi podstatný. Tři čtvrtiny dotazovaných je spokojených s kvalitou služeb a zároveň 224 dotazovaných nepostrádá ve svém městě žádnou službu. Naopak 64 občanů se vyslovilo pro ano, na otázku č. 7. V této otázce měli možnost napsat vlastní návrh služby, kterou postrádají.

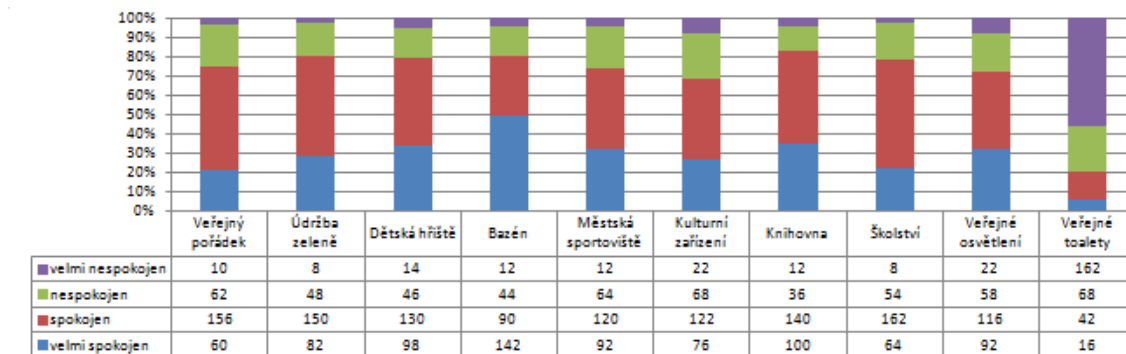
Uvedené návrhy: lepší lékařskou péči, bezplatné parkoviště, cyklostezky, **in-line dráha, více kulturních akcí**, workout hřiště, více laviček a odpadních košů, **veřejné WC**, letní kino, parkování zdarma v centru města, klub pro mladé, provoz noční MHD, lepší divadelní sál a volný přístup na fotbalového hřiště. Zvýrazněné položky byly v dotazníku nejčtenější.

Graf 11 Spokojenost s veřejným službami

6. Otázka: **Ohodnoťte kvalitu poskytovaných služeb:**

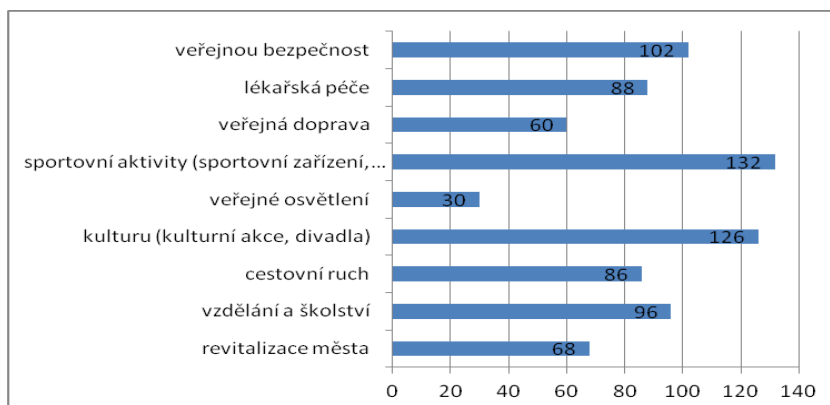
Odpovědi na tuto otázku jsou zaznamenány v následujícím grafu č.7. Skoro se všemi uvedenými službami, jsou respondenti spokojeni na více, jak 50 %. S veřejnými toaletami je spokojeno pouze 20 %. Ty fungují ve městě pouze jedny a jsou nevhodně umístěny. Za další méně kvalitní službu občané považují kulturní zařízení a kulturní pořady. S těmi je nespokojeno 31 %. 142 dotazovaných je velmi spokojeno s bazénem, ten prošel v minulých let rozsáhlou rekonstrukcí. S veřejným pořádkem je spokojeno 24 % respondentů a 20,8 % je dokonce velmi spokojených. S kulturním zařízením je nespokojeno 23,6 % a 8 % je velmi nespokojených. Podobně jsou nespokojeni (20 %) s veřejným osvětlením a 8 % velmi nespokojených. Skoro třetina respondentů je nespokojena se sportovním zařízením.

Graf 12 Hodnocení poskytovaných služeb

8. Otázka: Zlepšení kterých oblastí služeb považujete za nutné?

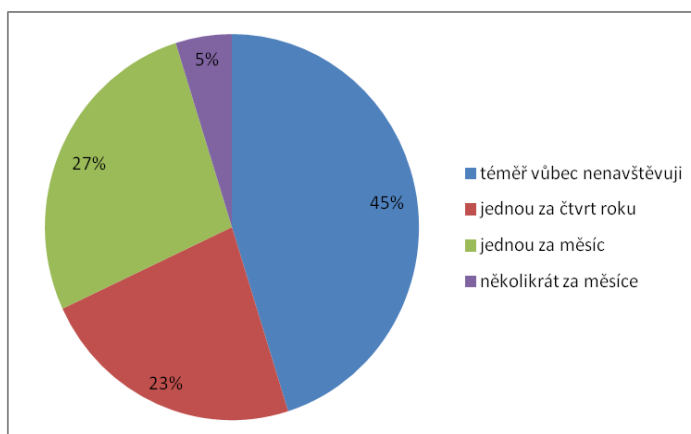
V této otázce měli respondenti možnost, zaškrtnou maximálně tři služby, do kterých považují za nutné investovat. Skoro polovina (46 %) dotazovaných považuje za potřebné investovat do sportovních zařízení, jako jsou dětská hřiště a workout hřiště pro dospělé. Druhou položkou do které je nutné podle dotazovaných investovat je kultura, tu zvolilo 126 respondentů. Nejméně se vyslovili pro veřejné osvětlení, pro které hlasovalo jen 30 dotazovaných.

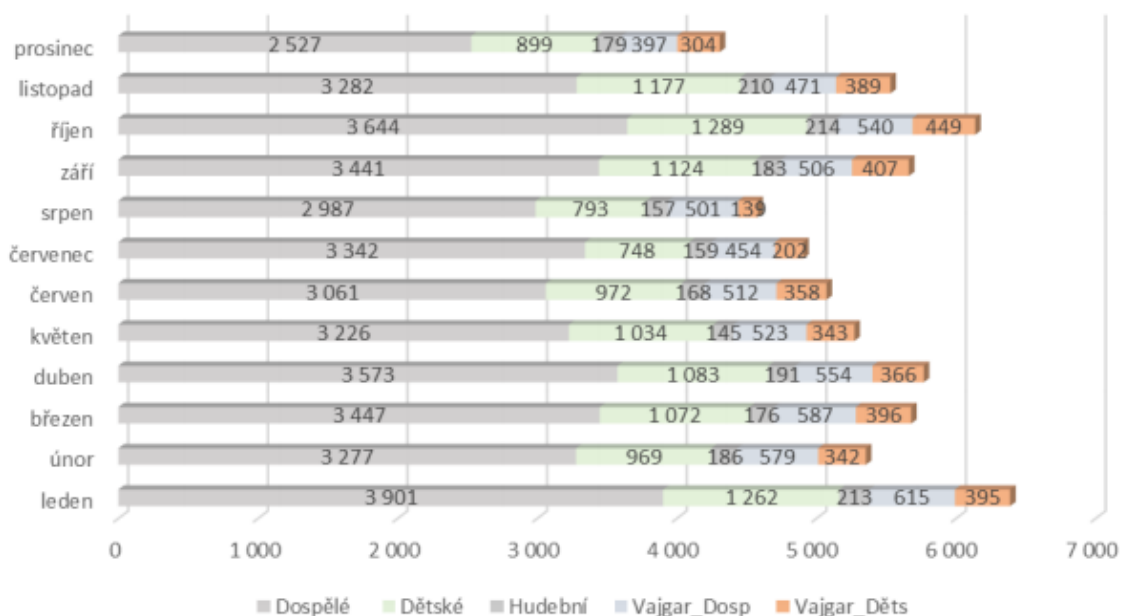
Graf 13 Podpora služeb

9. Otázka: Jak často využíváte služeb městské knihovny?

Využívání této služby, má klesající trend. V dnešní době internetu, kde se většina publikací a informací dá snadno získat. tyto služby využívá pravidelně jednou za měsíc 27 % a vícekrát do měsíce je využívá pouze 5 % a to převážně starší občané, kteří neradi využívají moderních technologií jako je internet a mají více času. Knihovnu téměř nenavštěvuje 45 % dotazovaných, což je velmi vysoké číslo.

Graf 14 Návštěvnost městské knihovny

Graf 15 Návštěvnost městské knihovny a její pobočky

Zdroj: Městská knihovna Jindřichův Hradec, © 2013-2015

10. Otázka: **Jaká Vám přijde kapacita mateřských a základních škol?**

Město je zřizovatelem šesti základních škol a pěti mateřských škol, jejich provoz je dosti nákladný, proto je potřeba si položit otázku zda to není zbytečně moc nebo naopak málo. Více jak polovina (54 %) respondentů považuje kapacitu za dostatečnou, naopak 19 % ji považuje za nedostatečnou. K otázce se nedokázalo vyjádřit 20 %. Pro 6 % dotazovaných je kapacita základních a mateřských škol nadměrná.

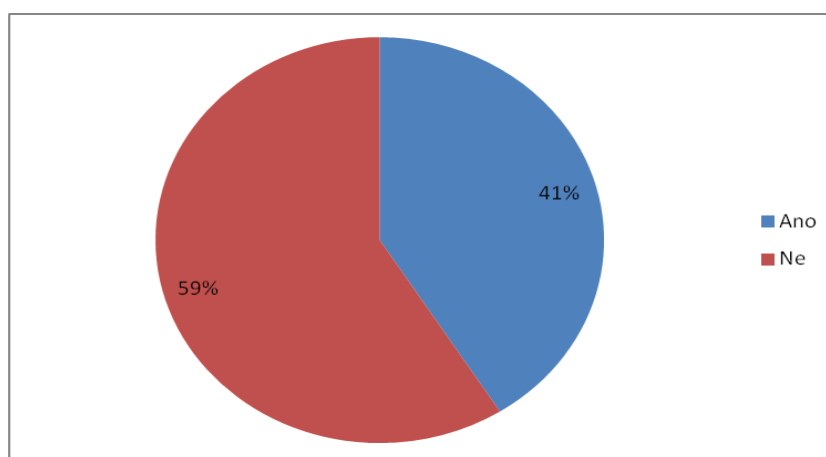

Tab. 14 Kapacita základních a mateřských škol

6 %	Nadměrná
54 %	Dostačující
19 %	Nedostačující
20 %	Nevím

11. Otázka: Jste spokojen s počtem parkovacích míst, které město poskytuje?

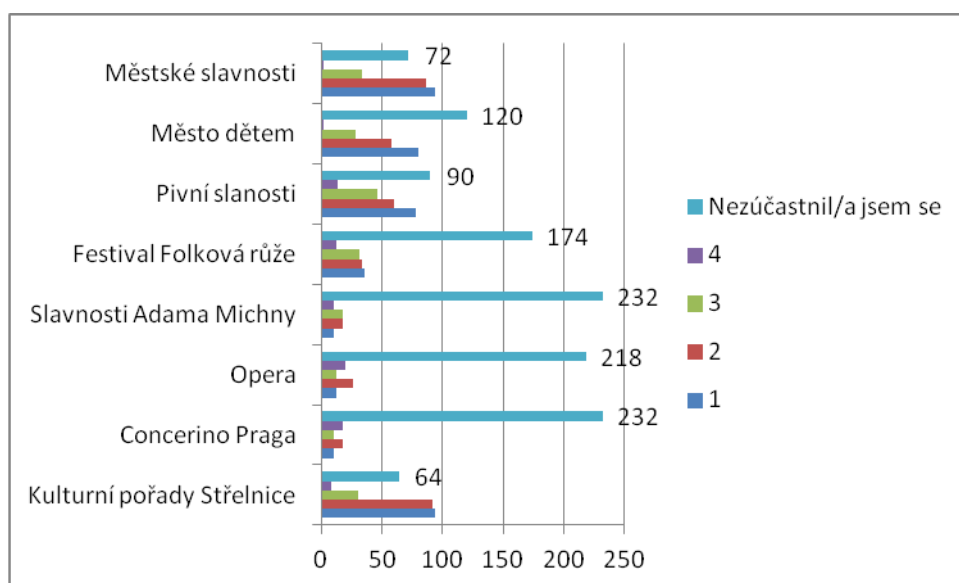
Problém s počtem parkovacích míst je závažný, obzvláště na městských sídliš-
tích. Na tuto otázku se pro ano vyjádřilo 59 % dotazovaných a pro ne 41 %.

Graf 16 Spokojenost s počtem parkovacích míst

12. Otázka: Které kulturní pořady jste navštívila a jak jste byli spokojeni:

U otázky č. 7 byl jako návrh postrádaných služeb, často uvedeno nedostatek kulturních akcí. Je tedy zajímavé, že účast na kulturních akcí pořádané městem je velmi. Nejméně navštěvovanou akcí jsou slavnosti Adama Michny a Concerino Pra-
ga těch se zúčastnilo 56 respondentů, další málo navštěvovanou událostí je Opera, té se zúčastnilo 70 respondentů. Nejvyšší účast je na Městských slavnostech a na kul-
turních pořadech Střelnice a jejich hodnocení je velmi kladné. Další velmi kladně
hodnocenou událostí je Město dětem, které se zúčastnili obyvatelé mladšího věku,
kteří mají děti.

Graf 17 Návštěvnost kulturních akcí

13. Otázka: **Jste spokojeni s kulturním vyžitím, které město pořádá?**

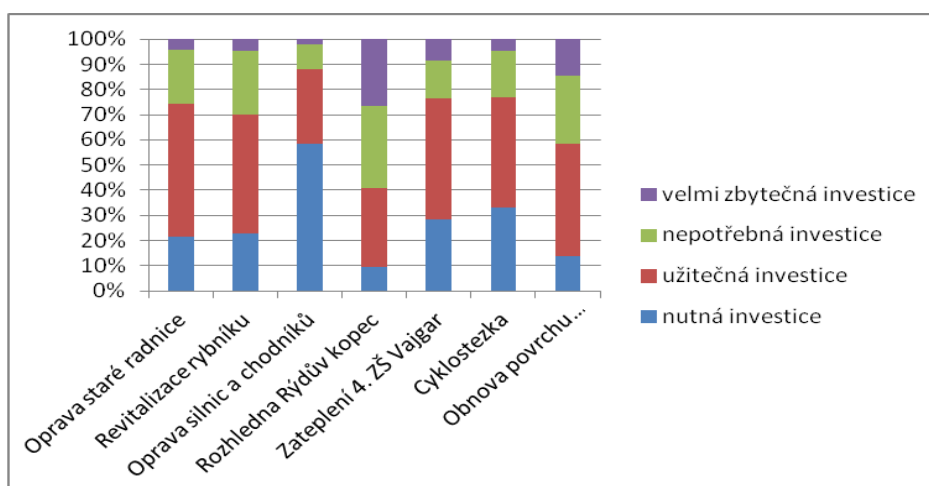
S kulturním vyžitím je spokojeno 166 dotazovaných (58 %) a pro ne se vyslovalo 122 dotazovaných. V tomto směru má město určitě co zlepšovat.

14. Otázka: **Jste spokojeni se službami (úklidem a úklidem chodníků) technických služeb města?**

Tyto služby hodnotilo kladně 214 respondentů. Pro 74 respondentů jsou naopak tyto služby nedostačující.

15. Otázka: **Ohodnoťte nutnost následujících rozpracovaných nebo plánovaných investic.**

V této otázce se hodnotí nutnost jednotlivých investic, které má město rozpracované nebo je plánuje. Za nejvíce potřebnou investici je pro 254 respondentů oprava silnic a chodníků a jen pro 6 dotazovaných je tato investice velmi zbytečná. Město každoročně vydává na opravy pozemních komunikací a chodníků několik desítek milionů. Další investicí, která byla hodnocena jako velmi nutná 33 % a jako užitečná ji hodnotilo 44 % občanů. Město se snaží tuto problematiku řešit, jak svými finančními prostředky tak prostřednictvím dotací. Bohužel jsou vždy vybudovány jen krátké úseky, které jsou převážně vhodné pro cyklisty. V Jindřichově Hradci není žádná dostatečně dlouhá in - line dráha. Za nejvíce nepotřebnou investici považuje 94 oslovených Rozhlednu Rýdův kopec. Pro 76 respondentů je to investice velmi zbytečná. Ta bude dokončena v roce 2015 a její náklady činí téměř 15 milionů korun. Potřebu zateplení 4. ZŠ Vajgar hodnotilo kladně 77 % oslovených. Jako nejvíce užitečnou hodnotilo 53 % respondentů rekonstrukci staré radnice, tato rozsáhlá investice je spolufinancována z ROP.

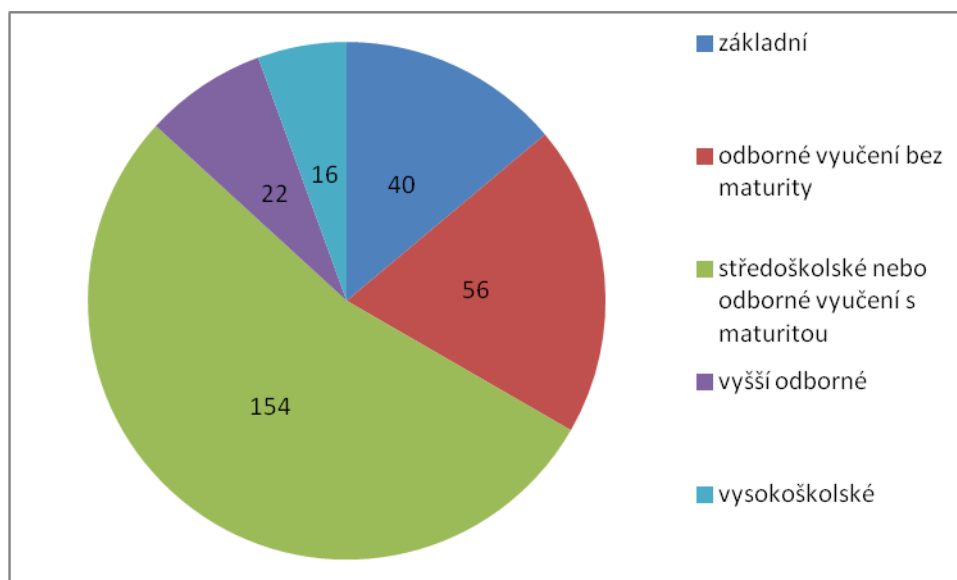
Graf 18 Hodnocení rozpracovaných a plánovaných investic

16. Otázka: **Jakého jste pohlaví?**

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 112 mužů a 176 žen.

17. Otázka: **Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**

Více jak polovin (154) a dotazovaných dosáhla středoškolského nebo odborného vyučení s maturitou. Odborného vyučení bez maturity dosáhlo 56 oslovených. Respondentů s vysokoškolským vzděláním bylo nejméně 16 krát a vyšší odborné 22 respondentů. Základního vzdělání dosáhlo 40 dotazovaných.

Graf 19 Složení obyvatel dle dosaženého vzdělání

18. Otázka: **Jaká je Vaše věková skupina?**

Mezi oslovenými měly nejvyšší zastoupení skupiny ve věku 18 - 25 let (100 - krát), ve věku 26 - 44 let (92 - krát) a 54 dotazovaných se řadilo do skupiny 41 - 55 let. Naopak nejmenší skupinou byli do 17 let (18 - krát). Pro kategorii více než 56 let se vyslovilo 24 respondentů.

Tab. 15 Věkové zastoupení obyvatel

Věková skupina	Počet respondentů
do 17 let	18
18 - 25 let	100
26 - 44 let	92
45 - 55 let	54
Více než 56 let	24

5.2 Vyhodnocení a doporučení

Doporučení, která by vedla ke zlepšení kvality života ve městě Jindřichův Hradec, budou vycházet z dotazníkového šetření a z finanční analýzy výdajů a příjmů. Celkovou úroveň poskytovaných služeb můžeme hodnotit jako velmi vysokou. To potvrzuje i fakt, že město každoročně vydává největší část svých finančních prostředků právě na služby pro obyvatelstvo.

Více než polovina oslovených ve městě žije déle než 20 let. Za tuto dobu mohli objektivně zhodnotit, zda město dobře hospodaří a zda jsou služby dostačující pro kvalitní život. Také jsou schopni určit, které služby postrádají. Na druhou stranu se o hospodaření města zajímá jen 52 % dotazovaných. Důvodem jejich nezájmu může být jejich spokojenost s chodem a hospodařením města. Jako hlavní zdroj informací využívají místní Zpravodaj a internetové stránky. Proto by mělo město, zásadní informace týkající se rozpočtu a investic, zveřejňovat v těchto sdělovacích prostředcích. Nejpodstatnější informací z celého průzkumu jsou odpovědi na otázky č. 5 a č. 7., kdy 210 respondentů je spokojeno se stávajícími službami, které město poskytuje a zároveň 224 respondentů nepostrádá ve svém okolí žádnou službu. Množství služeb je tedy dostačující. Horší je to s jejich kvalitou.

Při hodnocení kvality nejhůř dopadly veřejné toalety. S těmi bylo nespokojeno 232 respondentů. Ve městě jsou provozovány pouze jedny, které se nacházejí ve velmi špatném stavu. Někteří obyvatelé ani netuší, kde se nachází. Vzhledem k turistické návštěvnosti, která je v Jindřichově Hradci poměrně vysoká, by se tato investice vyplatila. Získání finančních prostředků na tuto rekonstrukci, bych řešila změnou plánované investice na zateplení obvodového pláště pobočky Městské knihovny na Vajgaře, která je naplánovaná na rok 2015. Tato pobočka není příliš navštěvovaná dle grafu č. 13. a celkový trend využívání knihoven klesá. Město na tuto rekonstrukci vyčlenilo ze svého rozpočtu 1 800 tis. Kč. Navrhla bych tedy, uzavření této pobočky a využití ji k případnému pronájmu. A finanční prostředky bych využila na rekonstrukci toalet, které by ocenili jak občané města, tak turisté.

Dalším problémem se ukázal, stejně jako je tomu u větších měst, počet parkovacích míst na městských sídlištích. Podle průzkumu je s kapacitou nespokojeno 59 % respondentů. Obzvláště na sídlištích je kapacita míst velmi omezena. Město o tomto problému ví a snaží se jej řešit. Na rok 2015 je naplánovaná řada investic, které povedou k rozšíření kapacit na sídlištích Hvězdárna a Vajgar. Dotazovaní by také rádi uvítali více parkovacích ploch zdarma v centru města. Ohledně toho bych navrhla na některých parkovištích, která jsou vybavena závorami, použít speciální parkovací tarif. První dvě hodiny parkování by byly zdarma. Další, započaté hodiny by byly zpoplatněné u výjezdu. Nebo využití papírových hodin, které by poskytovaly v informačním centru. Tyto hodiny by sloužily hlavně místním obyvatelům, kteří si potřebují na krátkou dobu v centru zaparkovat. Na hodinách by nastavili dobu odchodu a po dobu jedné hodiny by bylo parkování zdarma. V případě delší doby parkování, by museli zakoupit parkovací lístek.

Otázky týkající se péče o město, respektive o zeleň, veřejný pořádek, veřejné osvětlení a údržbu komunikací byly vyhodnoceny jako kvalitní. Město každoročně vynakládá finance na opravu chodníků a pozemních komunikací. Snaží se vysazovat novou zeleň a podobně. Jediný nedostatek byl shledán v počtu odpadkových košů a laviček na městských sídlištích. Tyto lavičky by uvítali zejména starší občané. Při rekonstrukcích chodníků, které jsou plánovány na rok 2015, by do plánovaných výdajů mělo město zohlednit i výstavbu několika laviček a odpadkových košů v blízkosti těchto chodníků. Město by se mohlo pokusit získat k financování dotaci z ROP Jihozápad. Zkušenosti s čerpáním těchto dotací na podobné projekty mají z minulých let.

Třetina dotazovaných je také nespokojena s kulturním střediskem, které slouží k divadelním a filmovým představením. Bohužel se jich nekoná mnoho. Vzhledem k nízké návštěvnosti funguje kino jen ve večerních hodinách, a to pouze čtyři dny v týdnu. Město by mohlo zavést zvýhodněné vstupné pro studenty a seniory. Dnes stojí lístek v kině Jindřichův Hradec 150 korun na osobu. Za tuto cenu obyvatelé raději využívají služeb multikina v Českých Budějovicích, kde je vstupné vyjde prostřednictvím slev a věrnostních karet levněji. Snížením vstupného by mohlo dojít k nárůstu návštěvnosti a k rozšíření promítacího času.

Jako největší problém bylo z dotazníkového šetření shledáno počet konaných akcí a sportovních aktivit. Z dotazovaných je 122 nespokojeno s kulturním vyžitím, které město pořádá. Město financuje několik kulturních akcí, které mají i dlouhou tradici mezi ně patří například: Concerino Praga, Opera, Festival Folková Růže a Slavnosti Adama Michny. Jedná se o představení vážné hudby, která navštěvují převážně starší občané. V roce 2013 plynulo z městského rozpočtu na tyto čtyři události 631 tis. Kč. Z důvodu nízké návštěvnosti, bych doporučila omezit financování těchto akcí nebo je spojit do dvou a začít pořádat novou kulturní událost, která by přilákala občany. Místní obyvatelé by rádi uvítali letní kino. V letních měsících by město mohlo postavit pódium s promítacím plátnem v městském parku, které by se dalo využít jak k promítání filmů, tak k letním festivalům. V minulosti bylo takové pódium vybudováno na náměstí v centru města, ale vzhledem k nočnímu klidu se dalo využívat pouze přes den.

Sportovní vyžití je nedostačující z hlediska počtu dětských hřišť a aktivit pro dospělé. Občané by uvítali rozšíření počtu dětských hřišť a modernizaci těch stávajících. Vzhledem k finanční náročnosti těchto projektů, by město mohlo využít možnost čerpání dotací z evropských fondů nebo spolupráci s nadací ČEZ. Stejně tak by občané uvítali vybudování sportovního hřiště pro dospělé nebo "petangové" hřiště. V současnosti lze sportovní aktivity provozovat pouze v soukromých zařízeních (posilovny a tenisové kurty), v městském bazénu a ve sportovní hale, která slouží zejména ke sportovním turnajům.

Z plánovaných investic byla velmi negativně hodnocena výstavba rozhledny Rýdův kopec. Ačkoliv většina finančních prostředků bude získána z Evropských fondů pro regionální rozvoj, jsou občané s touto investicí nespokojeni. S tím souvisí i problém, že ne každá investice, je občany vítaná. Město by o plánovaných investicích mělo své občany více informovat a nechat prostor pro jejich názory a připomínky například prostřednictvím Zpravodaje. Získaná dotace by mohla být využita, pro jiný zajímavější projekt, který by občané uvítali a využili více. Z dotazníkového šetření by nejraději uvítali cyklostezky a in-line dráhy. V současné době musí dojíždět za in-line dráhou do vzdálených Českých Budějovic. Dále by město v budoucnosti mohlo spojit stávající krátké úseky in-line stezek.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo navrhnout služby, které by mohla obec Jindřichův Hradec nově poskytovat svým občanům. Popřípadě navrhnout zlepšení stávajících služeb, které by vedly ke spokojenosti a zkvalitnění života obyvatel.

V teoretické části byla zpracována literární rešerše, které předcházelo prostudování odborné literatury. Na základě toho byly definovány jednotlivé pojmy.

V rámci praktické části byly prostudovány závěrečné účty a výkazy, které byly konzultovány s pracovníci úřadu Jindřichova Hradce.

Z analýzy příjmů a výdajů lze hospodaření obce hodnotit jako zodpovědné. Ačkoliv během sledovaného období schválili dvakrát deficitní rozpočet. Ten byl způsoben vyššími plánovanými investicemi a nižším příjmem dotací. Jinak byly tyto rozpočty plněny s kladným saldem nebo s nižším deficitem než byl schválený. Své výdaje během let 2011, 2012, 2013 město krylo z vlastních finančních prostředků a ze získaných dotací. Hlavní zdroj příjmové stránky jsou na prvním místě daňové příjmy a pak nedaňové příjmy. Do roku 2011 měly druhý největší podíl na příjmech dotace. Ty se město snaží získávat k financování velkých projektů, a to zejména od státu, kraje a Evropské unie. Dále bylo z finančního rozboru zjištěno, že největší část finančních prostředků plyne, stejně jako u ostatních obcí v České republice, právě na služby pro obyvatelstvo. V roce 2013 dosahovaly tyto výdaje 50,08 % z celkových výdajů města.

Město se snaží realizovat investice, které v budoucnu přinesou snížení finančních prostředků. V roce 2013 došlo k zateplení tři mateřských školek, což způsobilo snížení nákladů na vytápění. Na rok 2015 je plánované zateplení 4. základní školy.

Za sledované období nebylo potřeba financovat své výdaje pomocí úvěru. Naopak se zatížení obce snížilo. Byla schopna hradit své závazky dle splátkového kalendáře a v roce 2014 došlo ke splacení posledního úvěru.

Na základě cíle bakalářské práce byl sestaven dotazník s 18 otázkami, který byl poskytnut vybranému vzorku občanů Jindřichova Hradce. Z výsledku šetření bylo zjištěno, že 73 % respondentů je spokojeno se službami, které město poskytuje. Služby, které by byly potřeba podle respondentů zavést nebo zlepšit, jsem uvedla v části doporučení. Největší změny by občané uvítali v oblasti kultury a sportovního vyžití.

Že se město stará o zájmy a potřeby svých občanů, o tom vypovídá i dotazníkový průzkum, který provedl městský úřad v roce 2012. Týkal se spokojenosti obyvatel. V dotazníku byla položena i otázka ohledně služeb, které ve městě chybí. Návrhy byly téměř totožné s mými získanými výsledky. Na předních příčkách se objevilo: obchodní dům OBI, více kulturních akcí, více pracovních příležitostí, rozšíření MHD, parkoviště, zlepšení služeb pro vozíčkáře, obchody s kvalitním oblečením, více sportovních aktivit, cyklostezky, in line dráhy a další. Z výsledku šetření, kterého se zúčastnilo 708 respondentů, bylo 91 % spokojeno s městem, jako s místem svého bydliště. Tento fakt je podložen i ekonomickou studií Českého centra

rozvoje 2011. Z té vyšel Jindřichův Hradec jako nejlepší město, ve kterém se nejlépe žije. Hodnotilo se 63 největších měst České republiky. (Erb, 2011)

Tato práce může přinést změny městu, již v blízké době. Na základě konzultace město zvažuje, informovat o plánovaných investicích své občany prostřednictvím místního Zpravodaje a internetových stránek města Jindřichův Hradec. Bakalářská práce byla také poskytnuta zastupitelstvu města, které může získané poznatky v budoucnu zahrnout do plánovaného rozvoje města.

7 Literatura

- CÍSAŘOVÁ, ELIŠKA A JAN PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan strážít obecní pokladnu*. Transparency International Česká republika, 2008, 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5.
- ČESKO. *Ústava České republiky*. In: Sběrka zákonů České republiky. 1992, roč. 1993 částka 1, ústavní zákon č. 1, s. 2-16. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5989>
- Česko. *Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení)*. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1738-1764. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>
- DATA COLLECT, © 2010-2014. *Výzkumné metody* [online]. [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: <http://vyzkumy.cz/vyzkumne-metody>
- ERB. 2011. *Nejlépe se žije v Jindřichově Hradci, tvrdí ekonomové* [online]. 25. 11 2011. [cit.2015-05-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/154548-nejlepe-se-zije-v-jindrichove-hradci-tvrdi-ekonomove/>
- KAMENÍČKOVÁ, VĚRA. 2014. *Hospodaření krajů a obcí v roce 2013*. [online]. [cit. 2015 05-07]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6659912>
- KAMENÍČKOVÁ VĚRA. 2015. *Rozpočtové hospodaření obcí v 1. pololetí roku 2014*. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6684774>
- KOČÍ, ROMAN. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Vyd. 1. PRAHA: LEGE, 2012, 240 s. ISBN 978-80-97576-27-1.
- KOUDELKA, ZDENĚK. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2001: (včetně textu zákona o obcích, zákona o krajích a zákona o okresních úřadech)*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2001, 423 s. ISBN 80-7201-272-x.
- KOUDELKA, ZDENĚK. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5
- LAJTKEPOVÁ, EVA. *Veřejné finance*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2007, 151 s. ISBN 978-80-7204-495-5.
- MATRASOVÁ, EVA A VÁCLAV ŠLAUF. *Zákon o obcích: (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2001, 235 s. ISBN 80-7273-048-7
- MĚSTSKÁ KNIHOVNA JINDŘICHŮV HRADEC, ©2013-2015. *Výroční zpráva Městská knihovna Jindřichův Hradec 2014* [online]. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: http://www.knihjh.cz/soubory/Knihovna_Vyrocní_zprava_2014.pdf
- MĚSTSKÝ ÚŘAD JINDŘICHŮV HRADEC, © 2015. *Jindřichův Hradec* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z:

- <http://www.jh.as4u.cz/galerie/obrazky/imager.php?img=211795&x=540&y=150>
- NAHODIL, FRANTIŠEK. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.
- OCHRANA, FRANTIŠEK. *Veřejné služby - jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2017, 167 s. ISBN 978-80-86929-31-6.
- PAŘÍZKOVÁ, IVANA. *Finanční právo: finance územní samosprávy: multimediální učební text*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005, 116 s. ISBN 80-210-3601-x
- PEKOVÁ, JITKA, JAROSLAV PILNÝ A MAREK JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, ROMANA. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
- PRŮCHA, PETR. *Místní správa*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 276 s. ISBN 978-80-210-5590-2.
- REKTOŘÍK, JAROSLAV A JAN ŠELEŠOVSKÝ. *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002, 135 s., [5] s. obr. příl. ISBN 80-210-2955-2.
- ROZPOČET VEŘEJNĚ, ©2015 A). *Jak číst rozpočet obce* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>
- ROZPOČET VEŘEJNĚ, ©2015 B). *Jindřichův Hradec* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/545881-jindrichuv-hradec#rok>
- SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2014*. Praha, 2014. ISBN: 978 - 80 - 905421 - 3 - 6
- TOMANCOVÁ, Jaroslava, Jan OBROVSKÝ a Antonín BRTOUN. *Veřejná správa a finance*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2009, 164 s. ISBN 978-80-7326-162-7.
- TOMÁŠKOVÁ, EVA. *Veřejné finance*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006, 115 s. ISBN 80-210-4177-3.
- WWW.MANAGEMENTMANIA.COM, © 2011-2013. *Veřejný sektor* [online]. 2013 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/verejny-sektor>
- WWW.MARKETINGOVEPRUZKUMY.CZ, ©2011 - 2014. *Užitečné rady pro tvorbu dotazníku* [online]. [cit.2015-04-01]. Dostupné z: <http://www.marketingovepruzkumy.cz/uzitecne-rady>

Seznam použitých zkratk

ČR - Česká republika

EU - Evropská unie

DPPPO - Daň z příjmů právnických osob

DPFO - Daň z příjmů fyzických osob

DPH - Daň z přidané hodnoty

MŠ - Mateřská škola

ZŠ - Základní škola

VHP - výherní hrací přístroje

NMF - Národního muzea fotografie

MF MOM - Muzeum fotografie a moderních obrazových médií

OPŽP - Operační program životního prostředí

DMD Políkno - Domov pro matky s dětmi Políkno

Přílohy

Dobrý den,

dovoluji si Vás touto cestou požádat o vyplnění dotazníku ke své bakalářské práci, která se snaží zjistit, zda jsou občané města Jindřichova Hradce spokojeni s poskytováním a kvalitou veřejných služeb. Upozorňuji, že dotazník je anonymní a údaje budou využity pouze pro účely mé bakalářské práce na Mendelově univerzitě v Brně. Vyplnění dotazníku Vám nezabere více než 8 minut.

Děkuji Vám za ochotu a čas strávený při vyplnění dotazníku.

1. Jak dlouho žijete v Jindřichově Hradci?

Z nabízených možností vyberte jednu.

- do 5 let
- 6 - 10 let
- 11 - 20 let
- 21 - 30 let
- více než 30 let

2. Zajímáte se o hospodaření a chod města? Ano Ne

3. Jste spokojeni s tím, jak město hospodaří? Ano Ne

4. Jaký zdroj převážně používáte k získávání informací o městu a jeho hospodaření?

Z nabízených možností vyberte jednu.

- z internetových stránek města
- z úřední desky města
- ze zasedání zastupitelstva
- Zpravodaj
- máte jiný vlastní zdroj

5. Jste spokojeni s kvalitou služeb, které město poskytuje? Ano Ne

6. Ohodnoťte kvalitu poskytovaných služeb:

V rozmezí 1 - 4, 1 - velmi spokojen, 4 - velmi nespokojen

	1	2	3	4
Veřejný pořádek	☐	☐	☐	☐
Údržba zeleně	☐	☐	☐	☐
Dětská hřiště	☐	☐	☐	☐
Bazén	☐	☐	☐	☐
Městská sportoviště	☐	☐	☐	☐
Kulturní zařízení	☐	☐	☐	☐
Knihovna	☐	☐	☐	☐
Školství	☐	☐	☐	☐
Veřejné osvětlení	☐	☐	☐	☐
Veřejné toalety	☐	☐	☐	☐

7. Je nějaká služba, kterou ve svém okolí postrádáte? (pokud ANO, napsat jeden návrh)

Ne

Ano

Návrh: .....

8. Zlepšení kterých oblastí služeb považujete za nutné?

Z nabízených možností můžete vybrat 3.

- revitalizace města
- vzdělání a školství
- cestovní ruch
- kulturu (kulturní akce, divadla)
- veřejné osvětlení
- sportovní aktivity (sportovní zařízení, cyklostezky, in-line stezky)
- veřejná doprava
- lékařská péče
- veřejnou bezpečnost

9. Jak často využíváte služeb městské knihovny?

Z nabízených možností vyberte jednu.

- téměř vůbec nenavštěvuji
- jednou za čtvrt roku
- jednou za měsíc
- několikrát za měsíce

10. Jaká Vám přijde kapacita mateřských a základních škol?

Z nabízených možností vyberte jednu.

- Nadměrná
- Dostačující
- Nedostačující
- Nevím

11. Jste spokojeni s počtem parkovacích míst, které město poskytuje?

- Ano
- Ne

12. Které kulturní akce jste navštívil/a a jak jste byli spokojeni:

V rozmezí 1 - 4, 1 - velmi spokojen, 4 - velmi nespokojen

	1	2	3	4	Nezúčastnil/a jsem se
<i>Kulturní pořady Střelnice</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Concerino Praga</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Opera</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Slavnosti Adama Michny</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Festival Folková růže</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Pivní slavnosti</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Město dětem</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Městské slavnosti</i>	☐	☐	☐	☐	☐

13. Jste spokojeni s kulturním vyžitím, které město nabízí?

Z nabízených možností vyberte jednu.

- Ano
- Ne

14. Jste spokojeni se službami (úklidem a správou chodníků) technických služeb města?

Z nabízených možností vyberte jednu.

- Ano
 Ne

15. Ohodnoťte nutnost následujících rozpracovaných nebo plánovaných investic:

1- nutná investice, 2 - užitečná investice, 3-nepotřebná investice, 4 -velmi zbytečná investice

	1	2	3	4
Oprava staré radnice	☐	☐	☐	☐
Revitalizace rybníku	☐	☐	☐	☐
Oprava silnic a chodníku	☐	☐	☐	☐
Rozhledna Rýdův kopec	☐	☐	☐	☐
Zateplení 4. ZŠ Vajgar	☐	☐	☐	☐
Cyklostezka	☐	☐	☐	☐
Povrch fotbalového hřiště	☐	☐	☐	☐

16. Jakého jste pohlaví?

- Muž
 Žena

17. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- základní
 odborné vyučení bez maturity
 středoškolské nebo odborné vyučení s maturitou
 vyšší odborné
 vysokoškolské

18. Jaká je Vaše věková skupina?

- do 17 let
 18 - 25 let
 26 - 44 let
 45 - 55 let
 více než 56 let